

IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOJ REVIZIJI

KANTONA SARAJEVO

za 2017. godinu

Broj: 01-02-07-14-2-1-1429-6/17

Sarajevo, septembar 2018. godine

SADRŽAJ

I	MIŠLJENJE REVIZORA	1
1.	MIŠLJENJE O FINANSIJSKIM IZVJEŠTAJIMA	1
2.	MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI.....	2
II	KRITERIJI ZA REVIZIJU	4
III	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI.....	5
1.	UVOD	5
2.	PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE.....	5
3.	PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA IZ PRETHODNIH REVIZIJA I ANALIZA PODUZETIH MJERA.....	6
4.	SISTEM INTERNIH KONTROLA	8
5.	PLANIRANJE, DONOŠENJE BUDŽETA I IZVJEŠTAVANJE.....	10
6.	FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	10
6.1	GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA.....	10
6.1.1	Prihodi i primici	11
6.1.1.1	Porezni prihodi	11
6.1.1.2	Neporezni prihodi	11
6.1.1.3	Primljeni transferi i donacije	14
6.1.2	Rashodi, izdaci i finansiranje.....	14
6.1.2.1	Plaće i naknade troškova zaposlenih	14
6.1.2.2	Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge.....	15
6.1.2.3	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	19
6.1.2.4	Kapitalni transferi	21
6.1.2.5	Izdaci za nabavku stalnih sredstava.....	22
6.1.2.6	Tekuća rezervna	22
6.1.3	Finansijski rezultat.....	23
6.2	BILANS STANJA.....	24
6.2.1	Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe	24
6.2.1.1	Novčana sredstva	24
6.2.1.2	Kratkoročna potraživanja.....	24
6.2.2	Stalna sredstva	26
6.2.3	Dugoročni plasmani	26
6.2.4	Kratkoročne obaveze i razgraničenja	27
6.2.5	Dugoročne obaveze i razgraničenja	28
6.2.6	Popis sredstava i obaveza	29
6.3	IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA.....	30
7.	VANBILANSNA EVIDENCIJA	30
8.	JAVNE NABAVKE	30
9.	OSTALI NALAZI	33
9.1	SUDSKI SPOROVI	33
9.2	RAČUNI IZVAN JEDINSTVENOG RAČUNA TREZORA	33
10.	KOMENTAR	34
IV	PRILOG KONSOLIDOVANI GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	35
	Konsolidovani godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za 2017. godinu	36
	Konsolidovani bilans stanja na dan 31.12.2017. godine	39
	Konsolidovani izvještaj o novčanim tokovima period izvještavanja od 01.01. do 31.12.2017. godine	40

I MIŠLJENJE REVIZORA

Mišljenje revizora se daje na osnovu provedene finansijske revizije koja obuhvata reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa zakonskim i ostalim propisima.

1. MIŠLJENJE O FINANSIJSKIM IZVJEŠTAJIMA

Uvod

Izvršili smo reviziju konsolidovanih finansijskih izvještaja **Kantona Sarajevo za 2017. godinu** koji obuhvataju: Račun prihoda i rashoda, Bilans stanja, Izvještaj o novčanim tokovima, Izvještaj o kapitalnim izdacima i finansiranju, Posebne podatke o plaćama i broju zaposlenih, Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta i Analizu izvršenja budžeta – tekstualni dio.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo **Kantona Sarajevo** odgovorno je za izradu i fer prezentaciju konsolidovanih finansijskih izvještaja u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja, koji je definisan Zakonom o budžetima u FBiH, Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH, Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže značajne pogrešne iskaze uslijed prevare ili greške.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o konsolidovanim finansijskim izvještajima na osnovu provedene revizije. Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u FBiH i primjenjivim Međunarodnim standardima vrhovnih revizorskih institucija (ISSAI 1000-1810). Ovi standardi zahtijevaju da postupamo u skladu sa etičkim zahtjevima i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da konsolidovani finansijski izvještaji **Kantona Sarajevo** ne sadrže značajne pogrešne iskaze uslijed prevare i greške. Revizija uključuje obavljanje postupaka u cilju pribavljanja revizorskih dokaza o iznosima i objavama u finansijskim izvještajima. Izbor postupka je zasnovan na prosuđivanju revizora, uključujući procjenu rizika značajnog pogrešnog prikazivanja u finansijskim izvještajima uslijed prevare ili greške. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u cilju odabira revizorskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u svrhu izražavanja mišljenja o efikasnosti internih kontrola. Revizija uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opće prezentacije finansijskih izvještaja. Revizor takođe ocjenjuje finansijsko upravljanje, funkciju interne revizije i sistem internih kontrola.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnov za naše mišljenje.

Osnova za mišljenje s rezervom

1. Ne možemo potvrditi iskazana potraživanja u iznosu od 34.519.367 KM, s obzirom da su pojedina priznata bez propisane računovodstvene isprave, a određena nisu ni unijeta u Glavnu knjigu, kao i da sa kupcima na datum bilansa nisu izvršena usaglašavanja, kako je to propisano članom 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH (tačka 6.2.1.2 Izvještaja);

2. Ne možemo potvrditi stanje dugoročnih plasmana Ministarstva za boračka pitanja u iznosu 7.923.027 KM, koji se odnose na kredite za zapošljavanje date pripadnicima boračke populacije u ranijem periodu, s obzirom da je za znatan dio ovih plasmana donijeta odluka o obustavi postupka prinudne naplate zbog nenaplativosti (tačka 6.2.3 Izvještaja);
3. Transakcijski računi JU Kantonalni centar za socijalni rad i JU Zavod za vaspitanje muške djece i omladine, na kojima su iskazana sredstva u ukupnom iznosu 541.931 KM, nisu u sistemu Glavne knjige trezora, što nije u skladu sa članom 15. Zakona o trezoru u FBiH (tačke: 6.2.1.1 i 9.2 Izvještaja).

Mišljenje s rezervom

Prema našem mišljenju, osim za navedeno u Osnovi za mišljenja s rezervom, finansijski izvještaji **Kantona Sarajevo** prikazuju fer i istinito, u svim materijalnim aspektima, stanje imovine, obaveza i izvora sredstava na dan 31.12.2017. godine, izvršenje budžeta i novčane tokove za godinu koja se završava na navedeni datum, u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

Skretanje pažnje

Bez kvalifikacije na dato mišljenje o finansijskim izvještajima, skrećemo pažnju na slijedeće:

- Prema prezentiranim podacima, protiv kantonalnih budžetskih korisnika vodi se 6.041 spor u vrijednosti 411.949.672 KM, od čega se najveći dio odnosi na tužbe po osnovu prava iz radnih odnosa. Iako spomenuti sporovi predstavljaju značajne potencijalne obaveze, podaci o istim nisu objavljeni u Zabilješkama uz konsolidovane finansijske izvještaje (tačka 9.1 Izvještaja);
- Iskazane obaveze po izvršnim sudskim rješenjima na datum bilansa iznose 33.200.820 KM. Neblagovremeno izmirivanje ovih obaveza ima za posljedicu obračun zateznih kamata, te samim tim i stvaranje dodatnih troškova za Kanton (tačka 6.2.4 Izvještaja).

2. MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI

Uvod

Izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u konsolidovanim finansijskim izvještajima **Kantona Sarajevo za 2017. godinu**, sa značajnim zakonima i drugima propisima.

Odgovornost rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, rukovodstvo **Kantona Sarajevo** je takođe odgovorno da osigura da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima u skladu sa propisima kojima su regulisane i potvrđuje da je tokom fiskalne godine osiguralo namjensko, svrshodno i zakonito korištenje sredstava odobrenih budžetom institucije za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcionisanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

Odgovornost revizora

Reviziju usklađenosti smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u FBiH i ISSAI 4000-Standard za reviziju usklađenosti. Pored gore navedene odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa zakonima i drugim propisima kojima su regulisane.

Ova odgovornost uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li je poslovanje **Kantona Sarajevo** za 2017. godinu prema definisanim kriterijima, usklađeno sa zakonima i drugim propisima.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnov za naše mišljenje.

Osnova za mišljenje s rezervom

1. Ugovor o zakupu stanova za lica u stanju socijalne potrebe u objektima O-9 i O-10 na lokaciji Otes, koji je Kanton Sarajevo zaključio 2002. godine sa firmom „GPA – Društvo za razvoj i stanogradnju“ d.o.o. Sarajevo na period od 30 godina, više je nego nepovoljan i po osnovu istog se iz Budžeta Kantona godišnje izdvajaju značajna sredstva. Samo u 2017. godini, po osnovu zakupa ovih objekata i troškova održavanja zajedničkih prostorija iskazani su izdaci u iznosu od 940.965 KM, dok su u istom periodu po osnovu izdavanja u podzakup istih ostvareni prihodi u iznosu od 2.972 KM. S obzirom da najveći dio korisnika stanova ne izmiruju ni obaveze za komunalne naknade, izvjesno je da će se iste izmiriti iz Budžeta Kantona a koje sada iznose 409.874 KM (tačka 6.1.2.3 Izvještaja);
2. Ministarstvo privrede nije na efikasan način upravljalo sa poslovnim prostorima u vlasništvu privrednih subjekata drugih država, koji su mu dati u nadležnost Odlukom Skupštine Kantona o načinu upravljanja imovinom poslovnih jedinica sa i bez svojstva pravnog lica iz drugih država na području Kantona Sarajevo, s obzirom da je u 2017. godini ostvaren prihod od samo 127.656 KM, dok prema prezentiranim podacima ukupne obaveze korisnika poslovnih prostora na dan 31.12.2017. godine iznose 4.130.494 KM (tačka 6.1.1.2 Izvještaja);
3. Nabavka robnih rezervi Direkcije za robne rezerve u iznosu 804.914 KM, radovi na rekonstrukciji raskrsnice na „Trgu Heroja“ u naselju Hrasno u iznosu 291.940 KM i radovi na rekonstrukciji puta Sinanovići – Puzim na području Općine Trnovo u iznosu 174.531 KM Direkcije za puteve, izvršeni su bez provođenja procedure odabira najpovoljnijeg dobavljača u skladu sa odredbama Zakona o javnim nabavkama (tačka 8. Izvještaja);
4. U okviru izdataka za ugovore o djelu koji su iskazani u iznosu od 3.905.405 KM značajan dio odnosi se na naknade licima koja su angažovana za obavljanje poslova sistematiziranih pravilnicima o unutarnjoj organizaciji. Nije bilo osnova da se ugovori o djelu zaključuju za poslove koji su sistematizovani, s obzirom da predmeti ovih ugovora nisu regulisani propisima o radu i internim aktima budžetskih korisnika (tačka 6.1.2.2 Izvještaja).

Mišljenje s rezervom

Prema našem mišljenju, osim za navedeno u Osnovi za mišljenje s rezervom, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije prikazane u finansijskim izvještajima **Kantona Sarajevo 2017. godinu** u skladu su, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima kojima su regulisane.

Skretanje pažnje

Bez kvalifikacije na dato mišljenje o usklađenosti, skrećemo pažnju na sljedeće:

- **Zavod za izgradnju Kantona Sarajevo raspolaže sa 25 poslovnih prostora za koje nemamo saznanja na koji način se isti koriste, s obzirom da nam ni nakon više upućenih urgencija nisu dostavljeni podaci o njihovim korisnicima (tačka 6.1.1.2 Izvještaja).**

Sarajevo, 06.09.2018. godine

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA
Dragan Kolobarić, dipl.oec.

GENERALNI REVIZOR
Dževad Nekić, dipl.oec.

II KRITERIJI ZA REVIZIJU

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine, u okviru finansijske revizije provodi i reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti. Revizija usklađenosti, u okviru finansijske revizije, podrazumijeva proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza, kako bi se utvrdilo da li je dati predmet revizije, tj. finansijski izvještaji, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije prikazane u finansijskim izvještajima, usklađen sa odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju poredbene parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Kriteriji za reviziju finansijskih izvještaja su sljedeći:

- Zakon o budžetima u FBiH;
 - Uredba o računovodstvu budžeta u FBiH;
 - Pravilnik o knjigovodstvu budžeta u FBiH;
 - Pravilnik o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH;
- Zakon o računovodstvu i reviziji u FBiH.

Kriterij za reviziju usklađenosti su sljedeći:

- Zakon o budžetima u FBiH;
- Budžet Kantona Sarajevo za 2017. godinu;
- Zakon o izvršavanju Budžeta Kantona Sarajevo za 2017. godinu;
- Zakon o trezoru u FBiH;
- Zakon o javnim nabavkama;
- Zakonu o državnoj službi u Kantonu Sarajevo;
- Zakon o namještenicima u organima državne službe u FBiH;
- Zakon o plaćama i naknadama u organima vlasti Kantona Sarajevo;
- Zakon o porezu na dohodak;
- Zakon o doprinosima;
- Zakona o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH;
- Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH;
- Zakon o pravima branilaca i članova njihovih porodica;
- Zakon o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštita porodice sa djecom;
- Zakon o raseljenim osobama-prognanicima i izbjeglicama-povratnicima u Kantonu Sarajevo;
- Zakon o koncesijama.

III IZVJEŠTAJ O REVIZIJI

1. UVOD

Kanton Sarajevo (u daljem tekstu: Kanton), kao federalna jedinica FBiH uspostavljen je Ustavom FBiH¹, Zakonom o federalnim jedinicama² i Ustavom Kantona³. Kanton svoje nadležnosti obavlja putem Skupštine i Vlade Kantona Sarajevo. Ustavom Kantona uređena je struktura i nadležnost kantonalne vlasti, koja se obavlja putem zakonodavne, izvršne i sudske vlasti.

Zakonodavno tijelo Kantona je Skupština Kantona Sarajevo (u daljem tekstu: Skupština), a Vlada Kantona Sarajevo (u daljem tekstu: Vlada) je organ izvršne vlasti koju čine Premijer i dvanaest ministara. Nadležnosti i djelokrug Vlade i ovlasti službi koje vrše poslove za njene potrebe uređene su Zakonom o Vladi Kantona Sarajevo.

Zakonom o organizaciji uprave Kantona osnovani su kantonalni organi uprave i upravne organizacije, utvrđen je njihov djelokrug i uređena druga pitanja od značaja za njihovo organizovanje i funkcionisanje. U Kantonu egzistira dvanaest ministarstava, dvije samostalne kantonalne uprave i pet samostalnih kantonalnih upravnih organizacija (četiri zavoda i jedna direkcija).

Kantonalnim ministarstvima rukovodi ministar, a radom samostalnih zavoda, uprava, ustanova i direkcije rukovode direktori. Sredstva za rad kantonalnih organa uprave i ustanova, kojima je povjereno izvršavanje kantonalne politike i propisa, utvrđuju se Budžetom Kantona Sarajevo (u daljem tekstu: Budžet).

Budžetom za 2017. godinu planirano je finansiranje 10.693 zaposlenih, dok je na dan 31.12.2017. godine u Kantonu bilo 11.032 zaposlenih. Struktura zaposlenih je slijedeća: ustanove osnovnog obrazovanja 3.741, srednjeg obrazovanja 2.080, JU Djeca Sarajeva 373, MUP i Uprava policije 1.878, pravosudne institucije 841, ustanove kulture 524, ustanove socijale 431, Kantonalna uprava civilne zaštite 224 i u ostalim organima uprave 940 zaposlenih.

S obzirom da visokoškolske ustanove još uvijek nisu uključene u sistem trezorskog poslovanja, te se njihovo finansiranje vrši putem transfera, stvarni broj zaposlenih koji se finansiraju iz Budžeta Kantona je znatno veći.

Sjedište Vlade Kantona je u Sarajevu, ulica Džemaludina Reisa Čauševića broj 1.

2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE

Predmet revizije su konsolidovani finansijski izvještaji Kantona Sarajevo za 2017. godinu i usklađenost poslovanja ministarstava i drugih budžetskih korisnika sa važećim zakonskim i drugim propisima.

Cilj revizije finansijskih izvještaja Budžeta Kantona za 2017. godinu je pribavljanje realne osnove da se na bazi pregleda finansijskih izvještaja i pripadajućih računa korisnika kantonalnog budžeta, u skladu usvojenim revizorskim standardima, izrazi mišljenje o tome da li su finansijski izvještaji pouzdani i da li bilansi u potpunosti odražavaju rezultate izvršenja Budžeta, kao i da se izvrši procjena da li su rukovodiovi kantonalnih organa i institucija primjenjivali zakone i druge propise, koriste li sredstva za odgovarajuće namjene, kao i da se ocjeni finansijsko upravljanje, funkcija interne revizije i sistem internih kontrola.

Revizija je obavljena u skladu sa internim planskim dokumentima, sa prekidima u razdoblju od novembra 2017. godine do maja 2018. godine.

S obzirom da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzoraka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

¹ „Sl. novine FBiH“, br: 1/94

² „Sl. novine FBiH“, br: 9/96

³ „Sl. novine KS“, br.1/96, 2/96, 3/96, 16/97, 14/00, 4/01, 28/04 i 6/13

3. PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA IZ PRETHODNIH REVIZIJA I ANALIZA PODUZETIH MJERA

Ured za reviziju institucija u FBiH (u daljem tekstu: Ured) je izvršio finansijsku reviziju konsolidovanih finansijskih izvještaja Budžeta Kantona Sarajevo za 2015. godinu, sačinio Izvještaj o izvršenoj reviziji i dao mišljenje s rezervom o finansijskim izvještajima i usklađenosti poslovanja sa zakonskim i ostalim propisima. U Izvještaju su date preporuke u cilju otklanjanja uočenih propusta i nedostataka. Napominjemo da Ured za reviziju nije vršio reviziju finansijskih izvještaja za 2016. godinu.

Kanton Sarajevo je postupio u skladu sa članom 16. tačka 3. Zakona o reviziji institucija u FBiH i obavijestio o preduzetim radnjama u cilju prevazilaženja nepravilnosti identifikovanih u revizorskom izvještaju za 2015. godinu. Revizijom smo utvrdili da su preduzete odgovarajuće mjere u skladu sa planiranim aktivnostima.

Uvidom u preduzete aktivnosti, te analizom realizacije datih preporuka utvrdili smo sljedeće:

Realizovane preporuke

- 1) Uredbom o utvrđivanju vlastitih prihoda, načina i rokova raspodjele se kao vlastiti prihod priznaju isključivo prihodi ostvareni na tržištu, a ne i oni prihodi koji su nastali obavljanjem poslova koji su zakonima dati u nadležnost budžetskih korisnika;
- 2) Podaci o ostvarenim prihodima iz pomoćnih evidencija se usaglašavaju sa podacima iz Glavne knjige;
- 3) Isporuku namirnica narodnim kuhinjama se knjigovodstveno evidentira u skladu sa odredbama Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH;
- 4) Ministarstvo za obrazovanje, nauku i mlade je donijelo Pravilnik o utrošku vanbudžetskih sredstava, kako je to Zakonom o visokom obrazovanju i predviđeno;
- 5) Zakonom o visokom obrazovanju je definiran rok 01.01.2019. godine kada visokoškolske ustanove ulaze u sistem trezorskog poslovanja;
- 6) Obaveze po pravosnažnim presudama i izvršnim sudskim rješenjima su iskazane na propisanim bilansnim pozicijama.

Djelimično realizovane preporuke

- 1) Poduzete su aktivnosti na obračunu poreza i doprinosa na naknade za angažman uposlenika u pojedinim komisijama po stopama predviđenim za prihode od nesamostalne djelatnosti, kako je to propisano članom 27. Zakona o porezu na dohodak, ali se još uvek za veliki broj komisija obračun propisanih poreza i doprinosa ne vrši u skladu sa članom 27. Zakona o porezu na dohodak;
- 2) Dio budžetskih korisnika koji raspolaže sa transakcijskim računima, koji nisu u sastavu Jedinstvenog računa Trezora, ispoštovao je Naredbu i Uputstvo ministra Ministarstva finansija o zatvaranju računa;
- 3) Dio tekućih transfera za kulturu i sport nije realiziran u skladu sa odredbama Uredbe o kriterijima za finansiranje programa i projekata neprofitnih organizacija i udruženja koji se finansiraju/sufinansiraju iz sredstava Budžeta, Pravilnika o procedurama i kriterijima za izbor korisnika sredstava tekućih grantova kulture u Ministarstvu kulture i sporta i Pravilnika o kriterijima za podršku finansiranju javnog interesa u sportu prilikom realizacije transfera za kulturu i sport.

Nerealizovane preporuke

- 1) U skladu sa odredbama Zakona o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Pravilnika o kriterijima za uspostavu jedinice za internu reviziju u javnom sektoru u FBiH uspostaviti jedinicu za internu reviziju i rasporediti uposlenike za obavljanje tih poslova;
- 2) Kod pripreme i izrade budžeta, kao i kod budžetskog izvještavanja dosljedno se pridržavati odredbi Zakona o budžetima u FBiH i Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH;
- 3) U skladu sa odredbama Zakona o budžetima u FBiH preuzimati obaveze na teret budžeta samo za namjene i do visine utvrđene u Posebnom dijelu budžeta;

- 4) Vlada treba utvrditi jedinične cijene za obračun koncesijske naknade za sve prirodne resurse koji se pojavljuju kao predmeti koncesije;
- 5) Vlada i Ministarstvo privrede treba da poduzmu aktivnosti kako bi se sa svim korisnicima prirodnih resursa zaključili koncesijski ugovori, na osnovu kojih bi se redovno ispostavljali računi za eksplorativne količine, koje na propisani način treba knjigovodstveno evidentirati (uključujući i dio koji pripada i općinama) i poduzimati sve zakonom propisane mjere kako bi se koncesijske naknade i naplatile;
- 6) Donijeti propis kojim se regulira način obračuna plaće policijskih službenika, kako je to Zakonom o plaćama i naknadama policijskih službenika FBiH i predviđeno;
- 7) Dosljedno se pridržavati odredbi Uredbe o posebnom dodatku na plaću u dijelu isplate posebnog dodatka po osnovu posebnih uslova rada samo za ovlaštene službenike MUP-a;
- 8) Angažovanje spoljnih saradnika po ugovorima o djelu vršiti samo za poslove koji nisu sistematizirani pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji i koji ne predstavljaju redovne poslove u nadležnosti budžetskih korisnika;
- 9) Ministarstvo kulture i sporta, u saradnji sa ustanovama kulture, treba urediti pravila za angažovanje vanjskih saradnika i definirati naknade za obavljanje specifičnih poslova iz oblasti kulture;
- 10) Preispitati osnovanost isplata naknada za rad u komisijama i ugovora o djelu uposlenicima kod obavljanja redovnih poslova iz nadležnosti budžetskih korisnika;
- 11) Donijeti Kriterije za finansiranje Univerziteta u Sarajevu kao javne visokoškolske ustanove i Metodologiju za raspodjelu budžetskih sredstava za nastavni, naučno nastavni, umjetnički, umjetničko nastavni i naučno istraživački rad, kako je to Zakonom o visokom obrazovanju i predviđeno;
- 12) Budžetski korisnici, u čijoj je nadležnosti realizacija odobrenih kreditnih sredstava, trebaju stvoriti pretpostavke za njihovu realizaciju kako se ne bi plaćale i kamate na odobrena a nepovučena sredstva i time izbjeglo stvaranje nepotrebnih troškova;
- 13) Izvršiti konsolidaciju svih transakcijskih računa sa kojima raspolažu budžetski korisnici u skladu sa odredbama članova 15. i 18. Zakona o trezoru u FBiH;
- 14) Kratkoročna potraživanja iskazivati na osnovu validne računovodstvene dokumentacije, poduzimati zakonom predviđene mjere s ciljem naplate potraživanja, a potraživanja starija od šest mjeseci iskazivati na poziciji sumnjivih i spornih potraživanja, te u cilju realnog iskazivanja istih, nenaplativa potraživanja otpisati u skladu sa odredbama člana 46. Zakona o budžetima u FBiH i Računovodstvenih politika za budžetske korisnike Kantona i trezor;
- 15) Usaglašavanje potraživanja vršiti u skladu sa odredbama člana 28. Zakona o računovodstvu i reviziju u FBiH;
- 16) U cilju istinitog i fer iskazivanja stanja plasmana u finansijskim izvještajima izvršiti procjenu naplativosti istih, te u skladu sa rezultatima procjene poduzeti aktivnosti u skladu sa Računovodstvenim politikama za budžetske korisnike Kantona i trezor Kantona Sarajevo;
- 17) Budžetski korisnici u čijoj nadležnosti je realizacija kapitalnih projekata iz odobrenih, a nepovučenih kreditnih sredstava trebaju iste realizirati za Budžetom definisane namjene;
- 18) U cilju zaštite javnih sredstava nabavku roba vršiti isključivo po cijenama iz ponude na osnovu koje je izabrani dobavljač ocijenjen kao najpovoljniji;
- 19) Dosljedno primjenjivati odredbe Zakona o javnim nabavkama BiH u dijelu primjene odgovarajuće vrste postupka nabavke.

Preporuke za koje nije izvršena ocjena postupanja

- 1) Donijeti Pravilnik o općeprihvaćenim standardima u struci, s obzirom da novim Zakonom o visokom obrazovanju isto nije predviđeno.

4. SISTEM INTERNIH KONTROLA

Sistem internih kontrola

Radi ostvarenja programskih ciljeva rada, ekonomičnog, efikasnog i efektivnog trošenja javnih sredstava neophodno je imati uspostavljen funkcionalan sistem internih kontrola, za šta su odgovorne rukovodne strukture Kantona i svi budžetski korisnici. Faktor koji najviše utiče na funkcionalnost istog je povoljno kontrolno okruženje koje prvenstveno dolazi do izražaja kroz organizacionu strukturu, način rukovođenja, prenošenje ovlaštenja, vrednovanje rezultata rada, sistem nagrađivanja i poštivanje postojećih zakonskih propisa.

Revizijom smo izvršili ispitivanje sistema internih kontrola, kako bi se procijenila tačnost i pouzdanost podataka na kojima se baziraju finansijski izvještaji i usklađenost istih sa važećim zakonskim i drugim propisima. Odgovornost na uspostavi sistema internih kontrola je na Vladi Kantona i rukovodiocima budžetskih korisnika, a osnov funkcionalnog sistema internih kontrola je postojanje odgovarajućeg kontrolnog okruženja i kontrolnih aktivnosti. Svi ministri i direktori upravnih organizacija i ustanova odgovorni su za računovodstvo, unutrašnju kontrolu i nadzor svojih ministarstava, uprava i ustanova uključujući i potrošačke jedinice u njihovoј nadležnosti. Također, isti su odgovorni za uspostavljanje i održavanje sistema upravne i računovodstvene kontrole nad odobrenim finansijskim planovima, naplatama prihoda i primitaka i budžetskim izdacima i isplata.

U primjeni su Računovodstvene politike za kantonalne budžetske korisnike i trezor Ministarstvo iz 2012. godine, koje nisu usklađene sa važećim Zakonom o budžetima u FBiH i Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i Trezor. U toku su aktivnosti Ministarstva finansija na izradi novih politika koje će stupiti na snagu u ovoj godini.

Budžetski korisnici su donijeli pravilnike o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mesta koji definiraju organizaciju, opis poslova, sistem rada i rukovođenja u važnijim procesima rada.

Uzimajući u obzir činjenicu da nije izvršena konsolidacija svih transakcijskih računa izvan Jedinstvenog računa Trezora, ne možemo potvrditi da je u finansijskim izvještajima osigurana evidencija svih transakcija i poslovnih aktivnosti, tj. prihoda i primitaka, rashoda i izdataka, odnosno, stanja i promjena imovine obaveza i izvora vlasništva, kako je to pozitivnim zakonskim propisima i predviđeno, iako su s tim ciljem tokom revidirane godine provedene određene aktivnosti.

Nisu dosljedno primijenjene odredbe Zakona o javnim nabavkama, zbog čega ne možemo potvrditi da su robe, usluge i radovi nabavljeni od dobavljača koji su ponudili najbolje uslove za ugovorni organ.

Sa poslovnim prostorima u vlasništvu privrednih društava iz drugih država, nekadašnjih republika, koja su do potpisivanja ugovora o sukcesiji data na upravljanje Ministarstvu privrede, te poslovnim prostorima u vlasništvu Zavoda za izgradnju Kantona Sarajevo se nije raspolagalo na odgovoran, racionalan i efikasan način i od kojih Kanton Sarajevo u proteklom periodu nije imao značajnijih ekonomskih koristi.

Pojedini budžetski korisnici nisu izvršili cijelovit popis imovine, obaveza i potraživanja, te time nije izvršeno usaglašavanje knjigovodstvenog stanja sa stanjem utvrđenim popisom. Također, provedenim popisom nisu uočeni i otklonjeni propusti u knjigovodstvenom evidentiranju na poziciji imovine kod pojedinih budžetskih korisnika.

Utvrđili smo i nedovoljno funkcionisanje sistema internih kontrola kod planiranja i izvršavanja Budžeta u dijelu nedovoljnog planiranja sredstava, stvaranje obaveza iznad budžetom odobrenih sredstava i donošenju odluka o preraspodjelama sredstava u značajnom iznosu; vođenja adekvatne pomoćne evidencije dugovanja koncesionara, kao i evidentiranju potraživanja po istoj; finansiranja visokoškolskih ustanova, bez utvrđenih kriterija u skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju; realizacije transfera Ministarstva kulture i sporta, u dijelu primjene provedbenih propisa; obračuna dodatka na plaću ministra MUP-a; zaključivanja ugovora o djelu vanjskim saradnicima i uposlenicima za poslove koji predstavljaju redovne poslove organa uprave i isplate naknada za rad u komisijama.

Za naprijed navedene nedostatke i slabosti u funkcionisanju sistema internih kontrola date su odgovarajuće preporuke u dijelovima Izvještaja u kojima su šire obrazložene spomenute aktivnosti.

U skladu sa članom 15. Zakona o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH Ministarstvo finansija (koordinator za finansijsko upravljanje i kontrolu) je sačinilo Konsolidovani izvještaj o funkcionisanju sistema finansijskog upravljanja i kontrole i isti je 27.03.2018. godine dostavilo Centralnoj harmonizacijskoj jedinici Federalnog ministarstva finansija. U prilogu spomenutog izvještaja su bili godišnji izvještaji o funkcionisanju sistema finansijskog upravljanja i kontrole za 15 budžetskih korisnika, sedam kantonalnih javnih komunalnih preduzeća i pet kantonalnih javnih preduzeća.

S obzirom da Konsolidovani izvještaj o funkcionisanju sistema finansijskog upravljanja i kontrole predstavlja objedinjene izvještaje samo za 27 korisnika javnih sredstava (samo dva ministarstva – Ministarstvo finansija, Ministarstvo za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice), provedenom revizijom utvrđili smo da su isti nepotpuni i ne prikazuju stvarno stanje u provedbi sistema unutarnjih finansijskih kontrola u Kantonu.

Preporuka:

- **Dosljedno se pridržavati odredbi Zakona o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH u dijelu sačinjanja godišnjeg izvještaja o funkcionisanju sistema finansijskog upravljanja i kontrole, te dostavljanja istog Ministarstvu finansija radi konsolidacije.**

Fiskalna odgovornost

Rukovodioci budžetskih korisnika su sačinili i dostavili Ministarstvu finansija izjave o fiskalnoj odgovornosti, kojima su potvrdili spremnost za zakonito i namjensko korištenje sredstava i uspostavu učinkovitog i uspješnog funkcioniranja sistema finansijskog upravljanja i kontrole u okviru budžetom odobrenih sredstava, kako je to predviđeno članom 44. Zakona o budžetu u FBiH.

Interna revizija

Na osnovi odredbi Zakona o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i člana 8. Pravilnika o kriterijima za uspostavu jedinice za internu reviziju u javnom sektoru u FBiH, Kanton je bio dužan da najkasnije u roku od šest mjeseci od stupanja na snagu spomenutog Pravilnika (31.10.2013. godine) uspostaviti jedinicu za internu reviziju. Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Ministarstva finansija je predviđena Jedinica za internu reviziju sa četiri uposlenika, za koju je pribavljeno pozitivno mišljenje Centralne harmonizacijske jedinice Federalnog ministarstva finansija. Provedenom revizijom smo utvrđili da nije postupljeno u skladu sa spomenutim zakonskim aktima, s obzirom da nisu raspoređeni uposlenici za obavljanje poslova interne revizije.

Preporuka:

- **U skladu sa odredbama Zakona o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Pravilnika o kriterijima za uspostavu jedinice za internu reviziju u javnom sektoru u FBiH, uspostaviti jedinicu za internu reviziju i rasporediti uposlenike za obavljanje tih poslova.**

Prevencija korupcije

Vlada je 15.10.2015. godine usvojila Akcioni plan za borbu protiv korupcije za period 2015-2019. godine i donijela Rješenje o imenovanju Tima za monitoring i koordinaciju provođenja spomenutog Akcionog plana. Akcionim planom je predviđena provođenje 27 konkretnih mjera u realizaciji zacrtanih aktivnosti. Prema podacima iz Izvještaja o radu Tima Vlade Kantona Sarajevo za borbu protiv korupcije za period od 30.10.2015. do 31.03.2018. godine je vidljivo da je od 207 institucija, koje su to bile u obavezi, vlastite akcione planove za borbu protiv korupcije su sačinile i dostavile 194 institucije, a planove integriteta 185 institucija. Prema prezentiranim podacima u izvještajnom periodu je zaprimljena 161 prijava za koruptivna djela, dok je Tim za borbu protiv korupcije u četiri slučaja poduzeo konkretne mjere u cilju sprečavanja nedozvoljenih aktivnosti.

5. PLANIRANJE, DONOŠENJE BUDŽETA I IZVJEŠTAVANJE

Budžet Kantona Sarajevo za 2017. godinu je usvojen od strane Skupštine Kantona 28.12.2016. godine u iznosu 712.379.300 KM. Struktura prihodovne strane Budžeta: prihodi 658.863.170 KM, primici 9.772.000 KM i finansiranje 43.774.130 KM, a rashodovne strane: rashodi 633.903.400 KM i izdaci 29.123.900 KM, finansiranje 40.752.000 KM, te pokriće viška rashoda nad prihodima 8.600.000 KM. Izmjenama i dopunama budžeta za 2017. godinu, od 31.10.2017. godine, planiran je Budžet u iznosu 812.100.000 KM, a njegova struktura je: prihodi 777.083.552 KM, primici 1.427.700 KM i finansiranje 33.588.748 KM, dok su rashodi 698.524.703 KM, izdaci 68.267.297 KM, finansiranje 39.108.000 KM, te pokriće viška rashoda nad prihodima u iznosu 6.200.000 KM.

Provedenom revizijom utvrdili smo da se kod planiranja i donošenja budžeta, kao i budžetskog izvještavanja nije pridržavalo odredbi Zakona o budžetima u FBiH i Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH s obzirom da:

- Rebalansom budžeta za 2017. godinu nisu predviđene stvarne potrebe budžetskih korisnika, što se manifestiralo potrebama za donošenjem odluka o unutarnjim ili preraspodjelama između budžetskih korisnika poslije rebalansa. Prema prezentiranim podacima spomenutim preraspodjelama je preraspoređeno 21.666.406 KM. S obzirom na veliki broj odluka o preraspodjelama sredstava, provedenom revizijom ne možemo potvrditi da su poštovana ograničenja za preraspodjele, utvrđena odredbama Zakona o budžetima u FBiH i Zakona o izvršavanju Budžeta Kantona Sarajevo za 2017. godinu.
- Godišnji izvještaj o izvršenju Budžeta za 2017. godinu nije sačinjen u skladu sa Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH, s obzirom da na poziciji planskih veličina nisu iskazane vrijednosti iz Budžeta usvojene od strane Skupštine, već vrijednosti iz Operativnog budžeta.

Preporuka:

- *Kod pripreme i izrade budžeta, kao i kod budžetskog izvještavanja dosljedno se pridržavati odredbi Zakona o budžetima u FBiH i Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.*

6. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

6.1 GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA

U Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta iskazani su prihodi i primici u iznosu 744.975.186 KM, što je u odnosu na planiranih 812.235.055 KM manje 69.259.869 KM, a u odnosu na prethodnu godinu veći su za 62.504.745 KM. Rashodi i izdaci su iskazani u iznosu 740.270.842 KM, što u odnosu na planiranih 812.235.055 KM predstavlja ostvarenje od 91,14 %. Rashodi su iskazani u iznosu 668.040.665 KM, izdaci za nabavku stalnih sredstava 33.250.926 KM, izdaci za finansijsku imovinu 1.282.000 KM, dok su izdaci za otplate dugova iskazani u iznosu 37.697.251 KM.

Provedenom revizijom utvrdili smo da se kod izvršenja budžeta nije pridržavalo odredbi Zakona o budžetima u FBiH i Zakona o izvršavanju Budžeta Kantona Sarajevo za 2017. godinu iz slijedećih razloga:

- Kantonalni sud Sarajevo i Općinski sud Sarajevo se nisu pridržavali utvrđenih ograničenja u Posebnom dijelu budžeta, što je imalo za posljedicu stvaranje troškova prema advokatima i odbranama po službenoj dužnosti u iznosu 1.090.864 KM iznad Budžetom odobrenih. Odlukom Vlade od 22.02.2018. godine je naloženo Ministarstvu finansija da poveća operativni Budžet Kantonalnog suda za 854.209 KM i Općinskog suda u iznosu 236.655 KM, koliko iznosi ostvareno prekoračenje i da se ove obaveze iskažu u finansijskim izvještajima za 2017. godinu.
- Obaveze po izvršnim sudskim rješenjima iz radnog odnosa u iznosu 8.004.501 KM, koje nisu bile planirane u Budžetu za 2017. godinu, su temeljem Zaključka Vlade o usvajanju Izvještaja o popisu sredstava, obaveza i potraživanja za 2017. godinu, knjižene na teret rashoda 2017. godine.

Preporuka:

- *U skladu sa odredbama Zakona o budžetima u FBiH preuzimati obaveze na teret budžeta samo za namjene i do visine utvrđene u Posebnom dijelu budžeta, te planirati rashode po izvršnim sudskim rješenjima s obzirom da se raspolaže podacima o sudskim postupcima u toku.*

6.1.1 Prihodi i primici

U konsolidovanim godišnjim finansijskim izvještajima i u Izvještaju o izvršenju budžeta za 2017. godinu ukupno ostvareni prihodi iskazani su u iznosu 726.874.870 KM i u odnosu na planiranih 777.637.807 KM, manji su za 50.762.937 KM ili 6,53%. Primici od prodaje stalnih sredstava su iskazani u iznosu 300.487 KM i u odnosu na planiranih 1.427.700 KM manji su za 1.127.213 KM ili 78,95%. Primici od finansijske imovine su iskazani u iznosu 2.892.451 KM i u odnosu na planiranih 3.048.700 KM manji su za 156.249 KM ili 5,13%. Primici od zaduženja su iskazani u iznosu 14.907.378 KM i u odnosu na planiranih 30.120.848 KM su manji za 15.213.470 KM ili 50,51%.

Ostvareni prihodi se odnose na prihode od poreza 626.305.060 KM, neporezne prihode 82.604.779 KM i primljene transfere i donacije u iznosu 17.965.031 KM.

6.1.1.1 Porezni prihodi

Struktura poreznih prihoda je slijedeća: indirektni porezi 372.553.858 KM, porez na dohodak 130.722.943 KM, porez na dobit pojedinaca i preduzeća 112.655.645 KM, porez na imovinu 9.705.800 KM, porez na plaću i radnu snagu 444.383 KM, domaći porezi na dobra i usluge 128.347 KM i ostali porezi 61.799 KM.

6.1.1.2 Neporezni prihodi

Najznačajniji neporezni prihodi se odnose na ostale budžetske naknade i takse 31.158.751 KM, naknade i takse po federalnim zakonima i propisima 13.553.997 KM, prihodi od pružanja javnih usluga 12.598.437 KM, novčane kazne 8.082.350 KM, sudske takse 7.538.376 KM, administrativne takse 4.653.014 KM, neplanirane uplate 2.952.701 KM i prihodi od nefinansijskih javnih preduzeća i finansijskih institucija 1.052.422 KM.

Prihodi od koncesija iskazani su u iznosu od 620.592 KM, dok je prema podacima Raspoljeđe javnih prihoda na korisnike (B2 obrada) općinama na čijem se području nalaze predmeti koncesija doznačeno 930.888 KM, s obzirom da je Zakonom o koncesijama predviđena raspodjela ovih prihoda u omjeru Kanton 40% općine 60%.

U Registru koncesijskih ugovora Ministarstva finansija je evidentirano osam zaključenih koncesijskih ugovora, dok je prema pomoćnim evidencijama Ministarstva privrede zaključeno 17 koncesijskih ugovora, dva korisnika eksploataciju vrše temeljem rješenja Federalnog ministarstva energije, rudarstva i industrije, a jedan ugovor o koncesiji je dodijeljen od strane Srednjobosanskog Kantona (lokacija na području oba Kantona). **Navedeno ukazuje da uspostavljeni Registar koncesija nije potpun i ne sadrži sve zaključene ugovore o dodjeli koncesija.**

Prema pomoćnim evidencijama Ministarstva privrede tokom 2017. godine na području Kantona je vršena eksploatacija na 20 lokaliteta, od čega se na eksploataciju mineralnih sirovina odnosi 5 lokacija, a na eksploataciju vode 15 lokacija. Prema prezentiranim podacima koncesijski ugovori za eksploataciju mineralnih sirovina su zaključeni sa četiri privredna subjekta, a jedan privredni subjekt vrši eksploataciju bez zaključenog ugovora o koncesiji. Za eksploataciju vode je zaključeno pet ugovora o koncesiji, dok sa ostalih 10 privrednih subjekata ugovori nisu zaključeni i isti se smatraju obveznicima plaćanja koncesijske naknade na osnovu Odluke Vlade o plaćanju naknade za eksploataciju vode, od 12.06.2012. godine.

Odlukom Vlade o plaćanju naknade za istraživanje i eksploataciju mineralnih sirovina od 23.04.2002. godine definisana je koncesijska naknada za eksploataciju mineralnih sirovina prilikom obavljanja istražnih radnji, ali nije donijeta odluka o visini koncesijske naknade u eksploataciji, već je ista predmetom pregovaranja prilikom dodjele ugovora o koncesiji. Ugovorom su definisane obaveze korisnika koncesija da vrše kvartalne akontativne uplate, dok se konačan obračun vrši na osnovu godišnjih geodetskih snimaka, sačinjenih od strane ovlaštenog privrednog društva, koje o svom trošku osigurava korisnik koncesije.

Za korisnike vode kao predmeta koncesije obračun koncesijske naknade vrši se na osnovu ugovorom definisanih količina i prezentiranih izvještaja o eksploatisanim količinama, dok za korisnike vode sa kojim nisu zaključeni koncesijski ugovori i koji ne dostavljaju izvještaje o iskorištenim količinama obračun se vrši na osnovu podataka dobivenih od strane Agencije za vodno područje rijeke Save. Jedinična cijena eksploatisane vode za korisnike sa kojima su zaključeni ugovori je definisana ugovorom, dok se za korisnike sa kojima nisu zaključeni ugovori primjenjuje cijena 1,5 KM/m³, utvrđena Odlukom o plaćanju naknade za eksploataciju vode.

Korisnicima koncesije se ne ispostavljaju fakture, što znači da se poslovne promjene u Glavnu knjigu ne unose na osnovu validne računovodstvene dokumentacije. Iznos koncesijskih naknada za mineralne sirovine se utvrđuje na osnovu geodetskih premjera, a za vode prema dostavljenim evidencijama zahvaćenih količina. Prema prezentiranim podacima (pregled neizmirenih obaveza po korisnicima) na dan 31.12.2017. godine neizmirene koncesijske naknade iznose 10.278.045 KM i iste predstavljaju isključivo obavezu prema Kantonu, dok obaveze koncesijske naknade prema općinama nisu iskazane. Prema pomoćnim evidencijama najznačajniji dužnici za uplatu koncesijske naknade su „Bags Energotehnika“ d.d. Vogošća 7.296.037 KM, „Termalna rivijera“ Ilijadža 466.614 KM, KJP „Poljoprivredno dobro Butmir“ 310.431 KM, „AB Bosnaputevi“ d.o.o. Sarajevo 282.407 KM, GP „Bosnaputevi“ d.d. Sarajevo 250.048 KM, „Kunovac Company“ d.o.o. Sarajevo 225.788 KM, Srednjobosanski Kanton 223.299 KM, „Teleoptic“ d.o.o. Sarajevo 227.260 KM, „House Milos“ d.o.o. 208.590 KM, „Coca Cola HBC B-H“ 206.947 KM, „Hidrogradnja“ d.d. Sarajevo 192.639 KM i „HBRD Hoteli Ilijadža“ 124.386 KM. I pored činjenice da ne izmiruju obaveze za koncesije, KJP „Poljoprivredno dobro Butmir“ su od strane resornog Ministarstva privrede dodijeljeni poticaj za poljoprivredu u iznosu 383.616 KM.

Prema prezentiranoj dokumentaciji Ministarstvo privrede je uputilo Kantonalnom pravobranilaštvu zahtjeve za pokretanje sudskih sporova protiv korisnika mineralnih sirovina u iznosu 6.704.085 KM i korisnika vode u iznosu 25.552.175 KM, iako ista nisu iskazana na poziciji sumnjivih i spornih potraživanja, te šest zahtjeva Kantonalnoj upravi za inspekcijske poslove za pokretanje prekršajnih postupaka radi eksploatacije mineralnih sirovina izvan odobrenog eksploatacionog polja u vrijednosti 1.124.403 KM. U zahtjevima za utuženje su uključena i potraživanja koja pripadaju i općinama. Uvidom u preglede potraživanja i periode na koje se isto odnosi, utvrdili smo da se značajan dio potraživanja odnosi na ranije godine, tako da postoji velika vjerovatnoća da će se u sudskom postupku utvrditi zastara za iste.

Zbog iskazanog potraživanja u pomoćnim evidencijama za koncesijske naknade od 10.278.045 KM i to samo za Kanton, bez potraživanja koji se odnosi na općine, kao i zbog činjenice da nisu aktivirani instrumenti osiguranja plaćanja (mjenice), iako su poduzete određene procesne radnje, ne možemo potvrditi da su od strane Ministarstva privrede poduzete sve zakonom dozvoljene radnje s ciljem naplate ovih naknada. Nisu poduzete aktivnosti kako bi se sa svim korisnicima prirodnih resursa zaključili koncesijski ugovori te regulisala međusobna prava i obaveze ugovornih strana, a time i stvorile pretpostavke za pokretanje sudskih sporova. Navedeno ima negativne učinke kako za Budžet Kantona, tako i za budžete općina na čijem prostoru se nalaze predmeti koncesija. Također, Ministarstvo privrede nije uputilo zahtjev Kantonalnoj upravi za inspekcijske poslove da zabrani rad privrednih subjekata koji vrše bespravnu eksploataciju prirodnih bogatstava u svojim poslovnim aktivnostima.

Preporuka:

- *Ministarstvo privrede treba poduzeti aktivnosti kako bi se sa svim korisnicima prirodnih resursa zaključili koncesijski ugovori, na osnovu kojih bi se redovno ispostavljali računi za eksploatisane količine, koje na propisani način treba knjigovodstveno evidentirati (uključujući i dio koji pripada i općinama) i poduzimati sve zakonom propisane mjere kako bi se koncesijske naknade i naplatile.*

Primici od iznajmljivanja poslovnih prostora su iskazani u iznosu od 127.656 KM, a odnose se na Ministarstvo privrede u iznosu 122.370 KM, Ministarstvo prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša 4.222 KM i Zavod za izgradnju Kantona Sarajevo u iznosu od samo 58 KM.

Odlukom Skupštine o načinu upravljanja imovinom poslovnih jedinica sa i bez svojstva pravnog lica iz drugih država (nekadašnjih republika) na području Kantona Sarajevo (u daljem tekstu Odluka) od 09.10.1997. godine je uređen način upravljanja imovinom drugih država, te cijene zakupa po metru kvadratnom, dok su Uredbom Vlade o utvrđivanju zona u Kantonu Sarajevo od 10.03.1998. godine određena područja na koje se primjenjuju pojedinačne cijene. Spomenutom Odlukom imovina drugih država, do zaključivanja međudržavnih ugovora, data su na upravljanje Ministarstvu privrede.

Prema prezentiranim podacima **Ministarstvo privrede** raspolaže sa 53 poslovna prostora u vlasništvu drugih država, od kojih je 29 dato u zakup uz naknadu, 18 dato bez naknade, dok osam poslovnih prostora nije u zakupu. Zaključenim ugovorima nije predviđeno ispostavljanje faktura, već je definirana obaveza uplate utvrđene naknade mjesечно unaprijed, a najkasnije do 15. u mjesecu za tekući mjesec. Prema prezentiranom pregledu zakupa poslovnih prostora za 2017. godinu je utvrđena naknada u iznosu 459.468 KM, od čega je naplaćeno 19.356 KM, a nenaplaćeno je 440.112 KM (preostalih naplaćenih 103.006 KM je posljedica tri utužena potraživanja iz ranijih godina). Uvidom u pojedinačne obaveze korisnika poslovnih prostora utvrdili smo da su samo dva zakupoprimca izmirili svoje obaveze za 2017. godinu, jedan djelimično, dok preostalih 26 korisnika nisu uopće izmirivali svoje obaveze.

Prema prezentiranim podacima ukupne obaveze korisnika poslovnih prostora na dan 31.12.2017. godine iznosile su 4.130.494 KM.

Odlukom o načinu upravljanja imovinom poslovnih jedinica sa i bez svojstva pravnog lica iz drugih država je predviđena mogućnost jednostranog raskida ugovora od strane Ministarstva, ukoliko zakupoprimac ne izmiri svoje obaveze u roku dva mjeseca od dana dospjelosti. Ministarstvo nije koristilo mogućnost jednostranog raskida ugovora, što ima za posljedicu potraživanja po ovom osnovu u značajnom iznosu.

Provedenom revizijom utvrdili smo da nisu poduzete aktivnosti definisane Odlukom o načinu upravljanja imovinom poslovnih jedinica sa i bez svojstva pravnog lica iz drugih država na području Kantona Sarajevo u cilju naplate potraživanja od zakupa poslovnih prostora. Također, revizijom smo utvrdili da nisu ispunjeni uslovi za ustupanje poslovnih prostora bez naknade, niti je oslobađanje odobreno zaključcima Vlade. Određeni broj poslovnih prostora je dodijeljen od strane općinskih ili gradskih službi, a ne od Ministarstva privrede, koje je po spomenutoj Odluci jedino nadležno.

Zavod za izgradnju Kantona Sarajevo (prema podacima iz elaborata o popisu) raspolaže sa 23 poslovna prostora. Tokom revizije dostavljen je pregled korisnika samo za osam poslovnih prostora, ali ne i za preostalih 15. Prema prezentiranoj dokumentaciji šest poslovnih prostora je ustupljeno uz naknadu, a dva prostora bez naknade, iako je samo za jedan poslovni prostor dostavljen zaključak Vlade o ustupanju istog bez naknade. Potraživanja na dan bilansiranja za zakup poslovnih prostora su iskazana u iznosu od samo 12.985 KM, a najznačajniji dužnik je „Dege“ d.o.o. 10.189 KM. Zbog činjenice da tokom revizije nisu dostavljene tražene kartice kupaca, ne možemo potvrditi da se fakturisanje vršilo redovno, a samim tim ni iskazana potraživanja po osnovu zakupa poslovnih prostora.

S obzirom da tokom revizije nije prezentirana tražena dokumentacija o svim poslovnim prostorima sa kojim raspolaže Zavod za izgradnju Kantona Sarajevo, ne možemo potvrditi da se isti koriste na zakonit način.

Preporuke:

- *Poslovne prostore u nadležnosti Ministarstva privrede ustupati na način predviđen Odlukom o načinu upravljanja imovinom poslovnih jedinica sa i bez svojstva pravnog lica iz drugih država na području Kantona Sarajevo.*
- *Ustupanje poslovnih prostora bez naknade vršiti isključivo na osnovu zaključaka Vlade, kako je to predviđeno članom 21. Odluke o načinu upravljanja imovinom poslovnih jedinica sa i bez svojstva pravnog lica iz drugih država na području Kantona Sarajevo.*
- *Korisnicima poslovnih prostora ispostavljati fakture za najam, potraživanja iskazivati u knjigovodstvenim evidencijama, te poduzimati mjere u cilju naplate istih, kako je to predviđeno članom 31. Odluke o načinu upravljanja imovinom poslovnih jedinica sa i bez svojstva pravnog lica iz drugih država na području Kantona Sarajevo.*

6.1.1.3 Primljeni transferi i donacije

Primljeni transferi i donacije se odnose na tekuće transfere od ostalih nivoa vlasti 14.878.878 KM, kapitalne transfere od ostalih nivoa vlasti 2.369.881 KM, donacije 43.570 KM i primljene tekuće transfere od inostranih vlada i međunarodnih organizacija 302.402 KM.

6.1.2 Rashodi, izdaci i finansiranje

U finansijskim izvještajima, rashodi i izdaci iskazani su u iznosu 740.270.842 KM, a odnose se na plaće i naknade troškova uposlenih 258.546.838 KM, tekuće transfere 247.471.974 KM, kapitalne transfere 77.050.958 KM, izdatke za materijal i usluge 54.309.996 KM, izdatke za otplatu dugova 37.697.251 KM, izdaci za nabavku stalnih sredstava 33.250.926 KM, doprinosi poslodavca 26.183.270 KM, izdatke za kamate 4.477.629 KM i izdatke za finansijsku imovinu 1.282.000 KM.

6.1.2.1 Plaće i naknade troškova zaposlenih

Bruto plaće i naknade plaća sa 31.12.2017. godine iskazani su u iznosu od 224.692.955 KM.

Obračun plaća i naknada vrši se u skladu sa Zakonom o plaćama i naknadama u organima vlasti Kantona Sarajevo⁴, Zakonom o plaćama i ostalim naknadama sudija i tužilaca u FBiH⁵, Zakonom o policijskim službenicima Kantona Sarajevo⁶ i Kolektivnim ugovorom između Vlade Kantona i Sindikata policije Kantona Sarajevo⁷, Kolektivnim ugovorom za djelatnost predškolskog odgoja i osnovnog odgoja i obrazovanja u Kantonu Sarajevo⁸ i Kolektivnim ugovorom za djelatnost srednjeg obrazovanja u Kantonu Sarajevo⁹.

Odlukom Vlade Kantona utvrđena je visina osnovice za obračun plaće za 2017. godinu u iznosu od 283 KM za državne službenike i namještenike u organima državne službe i sudske vlasti u Kantona. Iz Odluke su izuzeti članovi Vlade i zastupnici Skupštine, na koje se primjenjuje ranije utvrđena osnovica u visini 276 KM. Za radnike u djelatnosti predškolskog odgoja, osnovnog i srednjeg obrazovanja i kulture u Kantonu, na osnovu Sporazuma postignutih između Vlade Kantona i Samostalnog sindikata osnovnog obrazovanja i odgoja i Samostalnog sindikata srednjeg i visokog obrazovanja, utvrđena je visina osnovice za obračun plaće u 2017. godini u iznosu 283 KM. Sporazumom između Vlade Kantona i Sindikata policije Kantona utvrđena je visina osnovice za obračun plaća policijskih službenika Uprave policije Ministarstva unutrašnjih poslova Kantona u 2017. godini u iznosu od 289,50 KM.

⁴ „Sl. novine KS“, br. 33/11, 5/13 i 9/15

⁵ „Sl. novine FBiH“, br. 72/05, 22/09 i 55/13

⁶ „Sl. novine KS“, br. 25/06 i 4/08

⁷ „Sl. novine KS“, br. 6/17

⁸ „Sl. novine KS“, br. 51/16

⁹ „Sl. novine KS“, br. 42/16

Iako je Zakonom o plaćama i naknadama policijskih službenika FBiH¹⁰ propisana obaveza donošenja kantonalnih propisa usaglašenih sa ovim Zakonom, **ni u revidiranoj godini nije donesen kantonalni propis za obračun plaća i naknada policijskih službenika usaglašen sa spomenutim Zakonom.**

Neto primanja u 2017. godini (bez minulog rada) predsjedavajućeg zakonodavnog tijela i premijera iznosi 2.847 KM, zamjenika predsjedavajućeg 2.760 KM, zastupnika 2.266 KM (tokom godine u prosjeku je bilo 20 profesionaliziranih zastupnika) i ministara 2.615 KM. Najveća neto plaća iznosila je 3.780 KM (predsjednik Općinskog suda), a najniža neto plaća je iznosila 596 KM.

Kao i prethodnih godina ministru MUP-a se isplaćuje dodatak na plaću u visini od 30% na ime posebnog dodatka za posebne uslove rada. Uredbom Vlade Kantona o posebnom dodatku¹¹ na plaću definisano je da ovlaštenim službenicima u MUP-u pripada 30% po osnovu posebnih uslova rada i precizno su propisana radna mjesta za ostvarivanje prava na poseban dodatak. S obzirom da je ministar nosilac izvršne vlasti na koga se odnosi Zakon o radno-pravnom statusu članova Vlade Kantona Sarajevo, odnosno Zakon o plaćama i naknadama u organima vlasti Kantona Sarajevo, ne možemo potvrditi osnovanost isplate posebnog dodatka na plaću po osnovu posebnih uslova rada (mjesečno cca 745 KM).

Ukupno ostvarene **naknade troškova zaposlenih** ostvarene su u iznosu od 33.853.883 KM, a odnose se na naknade za topni obrok 18.945.524 KM, prevoz 5.761.051 KM, regres 4.726.398 KM, otpremnine za odlazak u penziju 1.892.510 KM, pomoć u slučaju smrti 1.690.163 KM, pomoć u slučaju teže invalidnosti i ostalih bolesti 838.237 KM. Isplate naknada su vršene su u skladu sa Zakonom o plaćama i naknadama u organima vlasti Kantona Sarajevo i Uredbom o naknadama koje nemaju karakter plaće¹².

Naknade plaće za prekovremeni rad iskazane su u iznosu od 1.096.566 KM. Najvećim dijelom se odnose na Upravu za civilnu zaštitu 324.155, Upravu policije 157.224 KM, Općinski sud i Kantonalni sud 71.446 KM, Stručnu službu za zajedničke poslove 59.981 KM, ustanove srednjeg obrazovanja 60.642 KM, MUP 55.575 KM, Kantonalno tužilaštvo 43.558 KM, ustanove osnovnog obrazovanja 42.930 KM, Ministarstvo za obrazovanje, nauku i mlade 27.678 KM, Ministarstva finansija 19.659 KM, Ministarstvo pravde i uprave 18.031 KM. Uvidom u dokumentaciju utvrdili smo da se prekovremeni rad obračunavao tokom godine za uposlenike na osnovu rješenja/odluke rukovodioca o isplati kojim je utvrđen broj sati prekovremenog rada. Međutim, najvećim dijelom (kod Ministarstva pravde i uprave, Kantonalnog tužilaštva, Ministarstva finansija, Ministarstva za obrazovanje, nauku i mlade) nije prezentirana dokumentacija na osnovu koje bi se utvrdilo u koje vrijeme je obavljen prekovremeni rad, kojim povodom i za koje namjene, zbog čega se ne može potvrditi opravdanost obračuna i isplate iskazane naknade.

Preporuke:

- **Donijeti propis kojim se regulira način obračuna plaće policijskih službenika, kako je to Zakonom o plaćama i naknadama policijskih službenika FBiH i predviđeno.**
- **Dosljedno se pridržavati odredbi Uredbe o posebnom dodatku na plaću u dijelu isplate posebnog dodatka po osnovu posebnih uslova rada samo za ovlaštene službenike MUP-a.**
- **Preispitati osnovanost isplate naknade za prekovremeni rad u svim organima i institucijama i istu vršiti na osnovu relevantne dokumentacije.**

6.1.2.2 Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge

Izdaci za materijal i usluge su iskazani u iznosu 54.309.996 KM, a struktura spomenutih izdataka je: ugovorene i druge posebne usluge 18.908.391 KM, izdaci za energiju 9.426.449 KM, nabavka materijala i sitnog inventara 7.806.463 KM, izdaci za tekuće održavanje 6.806.401 KM, izdaci za komunikaciju i komunalne usluge 5.475.980 KM, unajmljivanje imovine 2.396.200 KM, izdaci za prevoz i gorivo 1.472.908 KM, izdaci za osiguranje i bankarske usluge 1.347.691 KM, KM i putni troškovi 669.513 KM.

¹⁰ „Sl. novine FBiH“, br. 45/10

¹¹ „Sl. novine KS“, br. 8/06, 13/08 i 18/09

¹² „Sl. novine KS“, br. 4/12 i 25/14

U okviru **ugovorenih usluga** najznačajniji su izdaci za samostalne djelatnosti 3.905.405 KM, ostale ugovorene usluge 3.606.145 KM, troškovi advokata u predmetima obavezne odbrane 3.121.441 KM, izdaci za rad komisija 772.074 KM, posebna naknada na dohodak za zaštitu od prirodnih i drugih nepogoda 763.488 KM, usluge stručnog obrazovanja 604.377 KM, izdaci računovodstvenih i revizorskih usluga 540.902 KM, usluge reprezentacije 474.143 KM, izdaci za hardverske i softverske usluge 437.637 KM itd.

Izdaci za samostalne djelatnosti - ugovori o djelu, ugovori o privremenim i povremenim poslovima i naknade za rad u nadzornim i upravnim odborima iskazani su u iznosu 3.905.405 KM, a najznačajniji su kod: ustanova kulture 1.473.764 KM, srednjeg obrazovanja 567.845 KM, osnovnog obrazovanja 305.882 KM, MUP-a 267.991 KM, Ministarstva za obrazovanje, nauku i mlade 154.423 KM, Zavoda za planiranje razvoja Kantona Sarajevo 144.168 KM, Zavoda za izgradnju Kantona Sarajevo 139.302 KM, Ustanova socijalne zaštite 100.697 KM, Općinskog sud 80.286 KM, Ministarstva za boračka pitanja 69.967 KM, Ministarstva saobraćaja 68.400 KM, Fonda memorijala Kantona Sarajevo 58.323 KM, Ministarstva za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice 52.950 KM, Direkcije za ceste Kantona Sarajevo 51.752 KM i Ministarstvo pravde i uprave 49.306 KM.

Kod **ustanova kulture** najznačajniji su izdaci kod Narodnog pozorišta 327.762 KM, Sarajevske filharmonije 226.268 KM, MESS-a 209.854 KM, Kamernog teatra 169.950 KM, Pozorište mladih 151.092 KM i SARTR-a 107.891 KM. Isti se u najvećem dijelu odnose na angažovanje lica za obavljanje specifičnih poslova u ustanovama kulture (redatelji, scenografi, kostimografi, glumci) za koje se pored honorara plaćaju troškovi prevoza i smještaja. U okviru ostalih nespomenutih usluga kod ustanova kulture iskazano je 729.807 KM, od čega se značajan dio odnosi na troškove smještaja i prevoza angažovanih lica. Visina naknade za angažovanje istih nije regulisana pisanim aktom, a ustanove su različito postupale prilikom angažovanja lica i utvrđivanja naknada.

Kod **ustanova osnovnog i srednjeg obrazovanja (škole)** iskazani izdaci u iznosu 873.727 KM u najvećem dijelu se odnose na održavanje nastave i vanrednih ispita, angažovanje nastavnog kadra za organizaciju takmičenja i izradu nastavnih planova. Dakle, ugovori su zaključivani za redovne poslove, sistematizovane pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji.

Navedeni izdaci kod **Ustanova socijalne zaštite** u iznosu 100.697 KM se u najvećem dijelu odnose na naknade članovima Upravnih i Nadzornih odbora.

Kao i prethodnih godina **Ministarstvo unutrašnjih poslova** je zaključivalo ugovore o djelu za poslove iz nadležnosti. U toku revidirane godine ugovori su zaključeni sa 48 izvršioca u ukupnom iznosu 267.991 KM, od čega sa 25 izvršioca u iznosu 213.677 KM u kontinuitetu tokom cijele godine. Ugovori su zaključeni za obavljanje redovnih poslova iz nadležnosti Ministarstva (tehničko- administrativni poslovi u Sektoru za administraciju, poslovi kancelarijskog poslovanja u Sektoru za pravne i kadrovske poslove, poslovi arhiviranja u Pisarnici, poslovi u Sektoru za računovodstvo, poslovi stručnog savjetnika u Kabinetu ministra, poslovi na održavanju higijene i dr.). Mjesečne naknade isplaćivane su u iznosima od 470 KM do 1.800 KM.

Ministarstvo za obrazovanje, nauku i mlade je zaključivalo ugovore o djelu za poslove edukatora u okviru Edukativnog programa za djecu osnovnoškolskog uzrasta u Novoj Kasabi (51.317 KM), organizacije takmičenja učenika (12.530 KM), inkluzivnog obrazovanja u osnovnim školama (18.865 KM), ali i za poslove iz nadležnosti Ministarstva (45.710 KM). Poslovi iz nadležnosti Ministarstva se odnose na poslove u operativnom centru za obračun plaća, stručnog saradnika za pitanja mladih, stručnog saradnika za finansije i računovodstvo i poslovi iz Sektora za odgoj i obrazovanje. Mjesečne naknade isplaćivane su u iznosima od 800 KM do 1.015 KM.

Zavod za planiranje razvoja Kantona Sarajevo je za poslove učešća u izradi urbanističkih planova i strategije razvoja Kantona Sarajevo zaključilo ugovore sa sedam izvršioca u ukupnom iznosu 117.159 KM. Navedeni poslovi su obavljani tokom cijele revidirane godine i predstavljaju redovne poslove iz nadležnosti Zavoda. Mjesečne naknade isplaćivane su u iznosima od 1.283 KM do 2.114 KM.

Zavod za izgradnju Kantona Sarajevo je za poslove digitalizacije, skeniranja i objedinjavanja podataka imovinsko-pravne archive Zavoda zaključio ugovore sa sedam izvršioca na period od 11 mjeseci u ukupnom iznosu 69.300 KM. Visina mjesečne naknade je iznosila 900 KM. Za poslove zastupanja Zavoda pred Sudom, pokretanje upravnih sporova, savjetodavne i druge usluge zaključen je ugovor sa jednim izvršiocem na period od 11 mjeseci u ukupnom iznosu 18.150 KM.

Kod **Općinskog suda Sarajevo** najveći dio iskazanih izdataka se odnosi na isplate kurira (53.745 KM), održavanje higijene (14.700 KM) i pripremu komunalnih spisa (10.990 KM).

Ministarstvo pravde i uprave je za poslove pružanja pomoći u obavljanju procedura zapošljavanja u Agenciji za državnu službu FBiH zaključilo ugovore sa šest izvršioca (23.575 KM) i za poslove pružanja pomoći u odlučivanju po žalbama u Odboru državne službe za žalbe FBiH sa pet izvršioca (15.771 KM). Uvidom u izvještaje o radu utvrdili smo da se radi licima koja su angažovana kao pripravnici. Visina mjesecne naknade je iznosila 950 KM. Pored navedenog za administrativno-pravne poslove koji predstavljaju redovne poslove iz nadležnosti Ministarstva zaključen je ugovor u iznosu 6.960 KM.

Ministarstvo za boračka pitanja je u okviru ukupno iskazanih, zaključilo ugovore o djelu za redovne, sistematizovane poslove iz nadležnosti u iznosu 46.373 KM. Radi se o poslovima pružanja pravne pomoći korisnicima boračko-invalidske zaštite, rješavanja jednostavnijih upravnih stvari u prvostepenom i drugostepenom postupku za ostvarivanje prava, tehničko-administrativnim poslovima, te poslovima kancelarijskog poslovanja i arhiviranja predmeta.

Ostali budžetski korisnici (Direkcija za puteve, Uprava policije, Stručna služba za zajedničke poslove, Ministarstvo za boračka pitanja, Ministarstvo kulture i sporta, Ministarstvo finansija, Ministarstvo privrede, Ministarstvo zdravstva, Kabinet premijera Kantona, Kabinet predsjedavajućeg i zamjenika predsjedavajućeg Skupštine, Fond memorijala, Kantonalna uprava civilne zaštite) angažovali su vanjske saradnike za različite poslove kao što su obavljanje poslova viših stručnih saradnika, stručnih saradnika i pomoćnih poslova, koji su utvrđeni sistematizacijom radnih mesta i predstavljaju redovne poslove iz nadležnosti organa uprave. Kao primjer navodimo poslove: obavljanje poslova i radnih zadataka vezano za radno mjesto – Viši stručni saradnik za održavanje puteva 19.236 KM (Direkcija za puteve), pomoćni poslovi u Sektoru za materijalno-finansijske poslove i drugi operativno-tehnički poslovi, održavanje vozog parka 26.205 KM (Uprava policije)), stručni ekonomski poslovi i sređivanje registraturne i arhivske građe 12.899 KM (Ministarstvo finansija), administrativni poslovi 14.800 KM (Kabinet premijera Kantona), poslovi odnosa sa javnošću 8.010 KM (Kabinet predsjedavajućeg i zamjenika predsjedavajućeg Skupštine), stručni veterinarski i vodoprivredni poslovi 17.500 KM (Ministarstvo privrede), finansijsko- računovodstveni poslovi i poslovi uređenja 20.006 KM (Fond memorijala) i poslovi vatrogasaca-vozača 24.000 KM (Kantonalna uprava civilne zaštite) i dr. Većina ugovora je zaključena na mjesec ili dva i isti su redovno obnavljani po isteku perioda važenja.

S obzirom da se zaključeni ugovori o djelu odnose na redovne poslove koji su regulisani Zakonom o radu i internim aktima ugovornog organa, ne možemo potvrditi osnovanost zaključivanja istih. Ugovori o djelu regulisani su Zakonom o obligacionim odnosima i isti se odnose na određene, konkretne i zaokružene poslove koji traju određeno vrijeme, dok se za obavljanje poslova koji su sistematizovani, izvršioci treba da angažuju u skladu sa Zakonom o državnoj službi u Kantonu Sarajevo i Zakonom o namještenicima u organima državne službe u FBiH.

Shodno tome, nema osnova da se ugovori o djelu zaključuju za redovne, sistematizovane poslove i koji se obavljaju u kontinuitetu tokom cijele godine.

Preporuke:

- *Potrebno je da Vlada poduzme aktivnosti kako bi se ugovori o djelu zaključivali samo za poslove i radne zadatke za koje je u skladu sa zakonskim propisima predviđeno zaključivanje navedenih ugovora, da se isti zaključuju jednokratno, na određeno vrijeme, s tačno definisanim poslovima koje treba uraditi.*
- *Za obavljanje poslova utvrđenih Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mesta, potrebno je da budžetski korisnici, angažovanje izvršioca vrše u skladu sa Zakonom o državnoj službi u Kantonu Sarajevo i Zakonom o namještenicima u organima državne službe u FBiH.*
- *Ministarstvo kulture i sporta, u saradnji sa ustanovama kulture, treba urediti pravila za angažovanje vanjskih saradnika i definirati naknade za obavljanje specifičnih poslova iz oblasti kulture.*

Izdaci za rad komisija iskazani su u iznosu od 772.074 KM. Najveći izdaci su kod Ministarstva za obrazovanje, nauku i mlade 363.714 KM, Skupštine 69.030 KM, Ministarstva finansija 57.300 KM, Ministarstva zdravstva 47.975 KM, Ministarstvo za boračka pitanja 30.850 KM, Kantonalne uprave civilne zaštite 27.940 KM, Ministarstvo prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša 20.102 KM, MUP-a 18.352 KM i Uprava policije 14.004 KM.

Kod Ministarstva za obrazovanje, nauku i mlade iskazani izdaci se odnose na ispitne komisije u vezi provođenja Pravilnika o načinu i uvjetima organiziranja ispita za vozača motornih vozila 153.992 KM, komisije za polaganje stručnih ispita nastavnika i stručnih saradnika 45.275 KM, Upravni odbor Univerziteta u Sarajevu 40.237 KM, Upravni i Nadzorni odbor JU Studentski centar Sarajevo 13.800 KM, komisije o utvrđivanju ispunjenosti uvjeta za realizaciju Programa obrazovanja odraslih 19.300 KM, Savjet za nauku Kantona 15.030 KM, komisije za izradu Strategije razvoja obrazovanja i nauke 14.800 KM, komisije za davanje stručnog mišljenja u vezi sa elaboratom o osnivanju novih studijskih programa 12.092 KM.

Prema Instrukciji Federalnog ministarstva finansija, naknade koje poslodavac isplaćuje zaposleniku za njegovo angažovanje izvan radnog vremena na poslovima koji imaju karakter nesamostalne djelatnosti ili pretežno nesamostalne djelatnosti (produženi rad), kao i naknade zaposleniku za njegovo angažovanje u raznim komisijama vezano za radni ciklus (disciplinske komisije, komisije za popis i sl.) bilo da se izvršavaju u redovno radno vrijeme ili izvan redovnog radnog vremena treba tretirati kao ostvarivanje prihoda od nesamostalne djelatnosti.

U skladu sa navedenom Instrukcijom, sekretarima radnih tijela Skupštine, članovima Komisija za polaganje stručnog ispita namještenika srednje školske spreme kod Ministarstva pravde i uprave, članovima ispitnih komisija Ministarstva zdravstva, članovima popisne komisije Ministarstva za boračka pitanja, koji su uposlenici, obračunati su pripadajući porezi i doprinosi po stopama predviđenim za prihode od nesamostalne djelatnosti u skladu sa članom 10. stav 2. tačka 3. i članom 27. Zakona o porezu na dohodak¹³, članom 11. Pravilnika o primjeni Zakona o porezu na dohodak¹⁴, kao i članom 6. i 6.a. Zakona o doprinosima¹⁵ i članom 2. Pravilnika o načinu obračunavanja i uplate doprinosa¹⁶.

Međutim, nismo se uvjerili da je svim članovima komisija, koji su uposlenici i koji obavljaju poslove iz nadležnosti organa uprave, izvršen obračun poreza i doprinos po stopama predviđenim za prihode od nesamostalne djelatnosti, kako je to propisano članom 27. Zakona o porezu na dohodak. Kao primjer navodimo komisije za provođenje javnih nabavki (izuzetak je Stručna služba za zajedničke poslove koja je uposlenicima, članovima komisija za javne nabavke obračunala naknadu u vidu prekovremenog rada) i komisije za popis (izuzetak je Ministarstvo za boračka pitanja). Također, navedeno se odnosi i na: ispitne komisije u vezi provođenja Pravilnika o načinu i uvjetima organiziranja ispita za vozača motornih vozila, komisije za polaganje stručnih ispita nastavnika i stručnih saradnika, komisije o utvrđivanju ispunjenosti uvjeta za realizaciju Programa obrazovanja odraslih i druge komisije čije je formiranje u vezi sa osnovnom djelatnošću (Ministarstvo za obrazovanje, nauku i mlade), komisiju za poslove oko izrade i distribucije administrativnih i sudskih taksenih maraka, komisiju za obavljanje poslova razgraničenja namjenskih prihoda i primitaka i prihoda budžetskih korisnika iz 2016. godine u 2017. godinu, komisiju za provođenje Javnog poziva za finansiranje programa i projekata neprofitnih organizacija i udruženja sredstvima Budžeta Kantona Sarajevo za 2017. godinu, Radnu grupu za poslove evidencije i provođenja Ugovora o vansudskoj nagodbi za izvršenje finansijskih potraživanja koja su dosuđena pravosnažnom odlukom zaposlenicima Kantona Sarajevo (Ministarstvo finansija).

S obzirom da su navedeni poslovi u nadležnosti budžetskih korisnika i predstavljaju njihove redovne poslove, ne možemo potvrditi osnovanost isplate ovih izdataka. Također, na isplaćene naknade uposlenicima za rad u komisijama nisu obračunati porezi i doprinosi po stopama predviđenim za prihode od nesamostalne djelatnosti kako je to propisano članom 27. Zakona o porezu na dohodak i članom 11. Zakona o doprinosima.

¹³ „Sl. novine FBiH“, br. 10/08, 9/10, 44/11, 07/13, 65/13

¹⁴ „Sl. novine FBiH“, br. 67/08, 4/10, 86/10, 10/11, 53/11, 20/12, 27/13, 71/13, 90/13, 45/14, 52/16, 59/16, 38/17

¹⁵ „Sl. novine FBiH“, br. 35/98, 54/00, 16/01, 37/01, 1/02, 17/06, 14/08, 91/15, 104/16

¹⁶ „Sl. novine FBiH“, br. 64/08, 81/08, 98/15, 6/17, 38/17

Preporuke:

- **Preispitati osnovanost isplata naknada za rad u komisijama uposlenicima kod obavljanja redovnih poslova iz nadležnosti budžetskih korisnika.**
- **Na naknade za angažman uposlenika u komisijama i po ugovorima o djelu, obračunavati poreze i doprinose po stopama predviđenim za prihode od nesamostalne djelatnosti, kako je to propisano članom 27. Zakona o porezu na dohodak i članom 11. Zakona o doprinosima.**

6.1.2.3 Tekući transferi i drugi tekući rashodi

Tekući transferi su iskazani u iznosu 247.471.974 KM i isti se odnose na tekuće transfere neprofitnim organizacijama 103.707.111 KM, tekuće transfere pojedincima 76.354.556 KM, subvencije javnim preduzećima 49.356.391 KM, druge tekuće rashode 13.803.906 KM i tekuće transfere drugim nivoima vlasti 4.250.000 KM.

Najveća izvršenja tekućih transfera iskazana su kod: Ministarstva za obrazovanje, nauku i mlade 78.396.115 KM (najvećim dijelom sufinansiranje visokoškolskih ustanova i prijevoz učenika), Ministarstva za rad i socijalnu politiku 61.377.549 KM, Ministarstva komunalne privrede i infrastrukture 30.951.956 KM, Ministarstva saobraćaja 20.671.773 KM (subvencioniranje razlika do ekonomске cijene mjesecnih karata za prijevoz penzionera i studenata), Ministarstva za boračka pitanja 15.130.344 KM (dopunska prava boračke populacije), Ministarstva finansija 10.161.695 KM (sudske presude i izvršna sudska rješenja, povrat više ili pogrešno uplaćenih prihoda), Ministarstva kulture i sporta 10.024.561 KM, Ministarstva privrede 9.115.266 KM (poticaj poljoprivrednoj proizvodnji), Ministarstva pravde i uprave 4.078.974 KM (najvećim dijelom sufinansiranje JP Televizija Kantona Sarajevo), Zavoda za planiranje Kantona Sarajevo 1.252.781 KM, Skupštine 1.232.850 KM (političke stranke), Ministarstva prostornog uređenja i zaštite okoliša 1.097.204 KM (najveće su subvencije javnim preduzećima), Ministarstva zdravstva 2.108.014 KM, Kabineta premijera, Stručne službe Vlade, Ureda za zakonodavstvo 1.167.830 KM itd.

Najveći broj tekućih transfera je Budžetom planiran po korisnicima sa pripadajućim iznosom, bez utvrđene namjene korištenja sredstava. Za ove transfere Zakonom o izvršavanju Budžeta Kantona Sarajevo za 2017. godinu nije utvrđena obaveza praćenja namjenskog utroška sredstava, niti obaveza izještavanja o namjenskom utrošku.

Transferi za visoko obrazovanje **Ministarstva za obrazovanje, nauku i mlade** iskazani su u iznosu 66.140.000 KM, dok je na poziciji transfera za nauku iskazan izdatak u iznosu 4.299.900 KM i isti je služio za finansiranje pet naučnoistraživačkih instituta (Institut za istoriju, Orijentalni institut, Institut za jezik, Institut za genetičko inžinerstvo i biotehnologiju, Institut za istraživanje zločina protiv čovječnosti i međunarodnog prava) koji su u sastavu Univerziteta, što znači da je za finansiranje visokog obrazovanja realizirano 70.439.900 KM. Tokom revidirane godine su se sredstva za finansiranje visokog obrazovanja doznačavala na jedinstveni račun Univerziteta, odakle su se usmjeravala organizacionim jedinicama u omjerima kako su se isti finansirali u proteklom periodu.

Tokom revidirane godine je donesen novi Zakon o visokom obrazovanju¹⁷, (stupio na snagu 01.09.2017. godine), kojim je članom 158. predviđeno da će se dodjela budžetskih sredstava Univerzitetu vršiti na osnovu kriterija i metodologije, koje na prijedlog Ministarstva za obrazovanje, nauku i mlade utvrđuje Vlada. Prijedlog Ministarstva se izrađuje uz prethodno pribavljeni usaglašeni stav Senata i Upravnog odbora.

Prema iskazu odgovorne osobe Prijedlog kriterija i metodologije za raspodjelu budžetskih sredstava nije sačinjen od strane Ministarstva, s obzirom da nije dostavljen stav Senata i Upravnog odbora.

I ranijim Zakonom o visokom obrazovanju¹⁸ (član 128. i član 133.) je bila predviđena obaveza od Vlade donošenja Kriterije za finansiranje Univerziteta u Sarajevu, kao javne visokoškolske ustanove i

¹⁷ „Sl. novine KS“, br. 33/17

¹⁸ „Sl. novine KS“, br. 42/13, 13/15

Metodologije za raspodjelu budžetskih sredstava za nastavni, naučno nastavni, umjetnički, umjetničko nastavni i naučno istraživački rad. Prijedlog spomenutih Kriterija je trebalo sačiniti Ministarstvo na osnovu Pravilnika o općeprihvaćenim standardima u struci. Spomenuti Pravilnik je trebalo donijeti Ministarstvo na prijedlog Univerziteta. Ministarstvo nije sačinilo Prijedlog kriterija za finansiranje Univerziteta u Sarajevu, s obzirom da Univerzitet nije dostavio Prijedlog pravilnika o općeprihvaćenim standardima u struci.

Navedeno ukazuje da je i u 2017. godini vršeno finansiranje organizacionih jedinica Univerziteta u Sarajevu bez primjene Kriterija utvrđenih od strane Vlade za sufinansiranje Univerziteta i Metodologije za raspodjelu budžetskih sredstava.

Novim Zakonom o visokom obrazovanju je predviđeno da će Univerzitet u Sarajevu od 01.01.2019. godine ući u sistem trezorskog poslovanja, a sve njegove sastavnice će se tretirati kao njegove niže potrošačke jedinice.

Preporuka:

- *Donijeti Kriterije za finansiranje Univerziteta u Sarajevu kao javne visokoškolske ustanove, kako je to Zakonom o visokom obrazovanju i predviđeno.*

Na poziciji **Ministarstva kulture i sporta** su iskazani transferi u iznosu 10.024.561 KM. Značajan broj tekućih transfera je Budžetom za 2017. godinu planiran po korisnicima sa pripadajućim iznosima, dok su se preostali transferi trebali realizovati u skladu sa odredbama Uredbe o kriterijima za finansiranje programa i projekata neprofitnih organizacija i udruženja koja se finansiraju/sufinansiraju iz Budžeta.

Od strane Ministarstva su u 2017. godine donijeti Pravilnik o procedurama i kriterijima za izbor korisnika sredstava tekućih transfera za oblast kulture i umjetnosti i Pravilnik o kriterijima za podršku finansiranju javnog interesa u sportu, kojima su regulisane procedure dodjele sredstava, kao i kriteriji koji će se primjenjivati u postupku dodjele sredstava. Revizijom je analizirana realizacija slijedećih transfera: Međunarodni turniri 95.200 KM, Rezervnih sredstava – programi 72.500 KM, Vrhunski sport – kriteriji 800.000 KM, Takmičarsko-razvojni sport – kriteriji 1.380.200 KM, Sport za sve – kriteriji 109.700 KM, Rezervna sredstva – kriteriji 61.600 KM, Kulturno umjetnički amaterizam 140.000 KM, Sufinansiranje proizvodnje kratkog igranog i dokumentarnog filma 529.000 KM, Zaštita kulturnog stvaralaštva 153.000 KM, Međunarodna i međuregionalna kulturna saradnja 117.000 KM, Podrška projektima iz oblasti kulture (MAM003) 144.300 KM i Podrška projektima iz oblasti kulture (MAN038) 1.285.609 KM.

Provedenom revizijom smo utvrdili da dio tekućih transfera nije realizovan na način definisan Uredbom o kriterijima za finansiranje programa i projekata neprofitnih organizacija i udruženja koji se finansiraju/sufinansiraju iz sredstava Budžeta, Pravilnikom o procedurama i kriterijima za izbor korisnika sredstava tekućih transfera za oblast kulture i umjetnosti i Pravilnikom o kriterijima za podršku finansiranju javnog interesa u sportu, tj. uz primjenu jasnih i mjerljivih kriterija.

Preporuka:

- *Dosljedno se pridržavati odredbi Uredbe o kriterijima za finansiranje programa i projekata neprofitnih organizacija i udruženja koji se finansiraju/sufinansiraju iz sredstava Budžeta, Pravilnika o procedurama i kriterijima za izbor korisnika sredstava tekućih transfera za oblast kulture i umjetnosti i Pravilnika o kriterijima za podršku finansiranju javnog interesa u sportu prilikom realizacije transfera za kulturu i sport.*

Na poziciji **Ministarstva za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice** u okviru Transfera socijalne politike iskazani su i Troškovi smještaja socijalnih kategorija, u iznosu 940.965 KM. Isti se odnose na zakup objekata kolektivnog stanovanja i troškovima održavanja zajedničkih prostorija O-9 i O-10 u naselju Otes.

Kanton Sarajevo je 2002. godine zaključio ugovor sa firmom „GPA – Društvo za razvoj i stanogradnju“ d.o.o. Sarajevo o zakupu stanova za lica u stanju socijalne potrebe o objektima O-9 i O-10 na lokaciji Otes, koje imaju 164 stana, 18 poslovnih prostora, šest unutarnjih garaža i 60 vanjskih parking mesta, na rok od 30 godina. Ugovorom je definisana godišnja cijena zakupa u iznosu 693.623 KM, što predstavlja 5%

vrijednosti objekata, s tim da se ista usklađuje s indeksom porasta cijena prema podacima Austrijske centralne službe za statistiku. Napominjemo da je na osnovu ovog parametra, cijena zakupa u 2017. godini porasla na iznos od 892.352 KM. Odlukom Skupštine Kantona Sarajevo od 10.07.2003. godine stanovi uzeti u zakup raspoređeni su na kantonala ministarstva na sljedeći način: Ministarstvo za boračka pitanja 84 stana, Ministarstvo za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice 53 stana, Ministarstvo za obrazovanje, nauku i mlade i Ministarstvo kulture i sporta po osam stanova, Ministarstvu unutrašnjih poslova šest stanova i Ministarstvo zdravstva pet stanova. Zaključivanje ugovora o podzakupu dato je u nadležnost Ministarstva prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša, odabir korisnika stanova je u nadležnosti ministarstava, a odluke o oslobođanju obaveze plaćanja zakupa donosi JU „Kantonalni centar za socijalni rad“.

Prema Informaciji Ministarstva prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša od 21.03.2018. godine u 2017. godini su 163 stana bila useljena, dok je samo jedan poslovni prostor dat u podzakup (JU „Kantonalni centar za socijalni rad“), kao i pet unutarnjih garaža. U 2017. godini zaključeni ugovori o podzakupu stanova sa 67 korisnika, na rok od jedne godine i svi su u cijelosti oslobođeni plaćanja zakupa. Veći dio korisnika, ukupno 96, koristilo je stanove bez zaključenih ugovora. Prema spomenutoj Informaciji, osnovni razlog za nezaključivanje ugovora o podzakupu je što ministarstva, kojima su stanovi dodijeljeni na korištenje, nisu dostavili dokaze da su korisnici stanova izmirili obaveze za komunalne usluge.

Uvidom u prezentiranu dokumentaciju utvrdili smo da, iako određeni broj korisnika stanova po ugovorima iz prethodne godine nije u cijelosti bio oslobođen plaćanja zakupnine za stanove, u knjigovodstvenim evidencijama iskazani su samo prihodi od podzakupa pet garaža u iznosu 2.972 KM.

Prema prezentiranoj Informaciji o stanju obaveza za komunalne usluge u objektima kolektivnog stanovanja Ministarstva od 16.07.2018. godine, obaveze za odvoz smeća, vodu, plin i električnu energiju korisnika stanova iznose 409.874 KM. S obzirom da se spomenute obaveze prvenstveno odnose na korisnike sa kojima nisu zaključeni ugovori o podzakupu, izvjesno je da će izmirenje istih pasti na teret Ministarstva, odnosno Budžeta Kantona.

Iz naprijed navedenog proizilazi da je Ugovor sa firmom „GPA – Društvo za razvoj i stanogradnju“ d.o.o. Sarajevo iz 2002. godine, zaključen po ugovorenim uslovima na period od 30 godina više nego nepovoljan za Kanton i da se iz Budžeta Kantona po tom osnovu godišnje izdvajaju značajna sredstva. Samo u 2017. godini, po osnovu zakupa objekta kolektivnog stanovanja O-9 i O-10 i troškova održavanja zajedničkih prostorija plaćeno je 940.965 KM.

S druge strane, više je nego očigledno da se iznajmljenim objektima, odnosno, stanovima, poslovnim prostorima i garažama, nesavjesno i neodgovorno raspolaže, odnosno, gazduje. Smatramo da nema opravdanja što sa 96 korisnika stanova nisu zaključeni ugovori o podzakupu iz razloga što isti korisnici ne izmiruju obaveze čak ni za komunalne naknade. Stoga je izvjesno da će se iz Budžeta Kantona izmiriti i obaveze za komunalne usluge koje sada iznose 409.874 KM i koje se svaki dan povećavaju, što potvrđuje neracionalno i neefikasno trošenje budžetskih sredstava.

Preporuka:

- *Poduzeti aktivnosti na preispitivanju, a što uključuje i eventualni raskid ugovora o zakupu objekata O-9 i O-10 na lokaciji Otes, kao i sve zakonski propisane mјere kako bi korisnici smještaja u tim objektima izmirili obaveze za komunalne usluge, a sve u cilju zaštite javnih sredstava.*

6.1.2.4 Kapitalni transferi

Kapitalni transferi su iskazani u iznosu 77.050.958 KM, a odnose se na transfere drugim nivoima vlasti 5.668.329 KM, transfere pojedincima 4.488.047 KM, transfere neprofitnim organizacijama 17.816.437 KM i transfere javnim preduzećima 49.078.145 KM.

Realizacija transfera najvećim dijelom se odnosi na Ministarstvo privrede 21.777.552 KM, Ministarstvo komunalne privrede i infrastrukture 19.338.789 KM, Ministarstvo saobraćaja 10.567.926 KM, Ministarstvo zdravstva 7.280.221 KM, Kantonalna uprava za šumarstvo 4.860.424 KM, Ministarstvo prostornog uređenja i zaštite okoliša 4.421.349 KM, Ministarstvo za boračka pitanja

2.972.798 KM, Ministarstvo za obrazovanje, nauku i mlade 2.390.096 KM, Ministarstvo kulture i sporta 1.716.568 KM i Zavod za izgradnju Kantona Sarajevo 470.429 KM.

Budžetom za 2017. godinu je najveći broj kapitalnih transfera definiran po korisnicima sredstava sa pripadajućim iznosima, a najvećim djelom se odnose na komunalna i kantonalna javna preduzeća i općine sa područja Kantona u cilju zajedničkog financiranja projekata.

Izvršili smo uvid u transfere javnim preduzećima iz naknada za šume od 4.860.424 KM Uprave za šumarstvo, transfere neprofitnim organizacijama od 1.355.707 KM Ministarstva saobraćaja, transfere neprofitnim organizacijama od 320.000 KM Ministarstva prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša, transfere javnim preduzećima od 200.000 KM Ministarstva privrede i transfere neprofitnim organizacijama od 80.000 KM Štaba civilne zaštite Kantona Sarajevo i tom prilikom nismo utvrdili nepravilnosti.

6.1.2.5 Izdaci za nabavku stalnih sredstava

Izdaci za nabavku stalnih sredstava iskazani su u iznosu 33.250.926 KM, što u odnosu na planiranih 68.079.106 KM predstavlja ostvarenje od 48,84%, a odnose se na: rekonstrukcije i investiciono održavanje 9.534.812 KM, nabavku opreme 13.237.131 KM, zemljišta, šuma i višegodišnjih zasada 4.692.301 KM, građevina 4.122.255 KM, stalna sredstva u obliku prava 859.513 KM i ostala stalna sredstva 804.914 KM.

Postupci i procedure nabavki odabranih uzoraka obrazloženi su u tački 8. Javne nabavke.

6.1.2.6 Tekuća rezerva

Sredstva tekuće rezerve su realizovana u iznosu 2.399.350 KM, a odobrena su odlukama Vlade i to 1.314.430 KM za izmirenje obaveza po vansudskim nagodbama za izvršna sudska rješenja, 359.014 KM za izmirenje obaveza bruto plaće, naknada uposlenih i doprinosa uposlenih u osnovnim i srednjim školama, 253.900 KM za isplate otpremnina uposlenih u Upravi policije, 211.000 KM za izmirenje obaveza naknada advokata po službenoj dužnosti Općinskog i Kantonalnog suda, 168.2016 KM na ime troškova advokata i zateznih kamata po izvršnim sudskim rješenjima, 50.000 KM podrške inkubatoru poslovnih ideja na području Kantona i dr. Zakonom o izvršavanju Budžeta Kantona Sarajevo za 2017. godinu je predviđeno da se iz sredstava tekuće rezerve podmiruju hitni i nepredviđeni izdaci koji se pojave u toku budžetske godine.

S obzirom da je dio sredstva tekuće rezerve odobravan i za pokriće rashoda koji su se mogli predvidjeti i planirati, odnosno koji ne predstavljaju hitne i nepredviđene izdatke, provedenom revizijom smo utvrdili da se nije postupilo u skladu sa odredbama Zakona o izvršavanju Budžeta Kantona Sarajevo za 2017. godinu.

Preporuka:

- ***Sredstva tekuće rezerve odobravati samo za pokriće hitnih i nepredviđenih izdataka, kako je to predviđeno odredbama Zakona o izvršavanju Budžeta Kantona Sarajevo.***

6.1.3 Finansijski rezultat

U finansijskim izvještajima za 2017. godinu iskazano je ostvarenje prihoda i primitaka u odnosu na rashode i izdatke kako slijedi:

R. br.	Opis	Budžet za 2017. godinu	Ostvareno u 2017. godini	Ostvareno u 2016. godini	Index (4/3)
1	2	3	4	5	6
I	PRIHODI	777.637.807	726.874.870	675.388.374	93,47
I.1.	Prihodi od poreza	633.187.300	626.305.060	580.769.826	98,91
I.2.	Neporezni prihodi	120.513.886	82.604.779	77.550.117	68,54
I.3.	Primljeni transferi	23.936.621	17.965.031	17.068.431	75,05
II	RASHODI	705.107.949	668.040.665	620.282.461	94,74
II.1.	Tekući rashodi	591.493.285	586.512.078	562.805.172	99,16
II.2.	Kapitalni transferi	103.219.214	77.050.958	52.284.230	74,65
II.3.	Izdaci za kamate	4.614.000	4.477.629	5.193.059	97,04
II.4.	Tekuća rezerva	5.781.450	0	0	0,00
III	TEKUĆI SUFICIT (TEKUĆI DEFICIT) I – II	72.529.858	58.834.205	55.105.913	81,12
IV	NETO NABAVKA STAL.SREDST. (IV.2. – IV.1.)	66.651.406	32.950.439	27.650.163	49,44
IV.1.	Primici od prodaje stalnih sredstava	1.427.700	300.487	880.378	21,05
IV.2.	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	68.079.106	33.250.926	28.530.541	48,84
V	UKUPAN SUFICIT (UKUPAN DEFICIT) III – IV	5.878.452	25.883.766	27.455.750	440,32
VI	NETO POVEĆANJE (SMANJENJE) FINANSIJSKE IMOVINE (VI.1. – VI.2.)	1.698.700	1.610.451	1.538.111	94,80
VI.1.	Primici od finansijske imovine	3.048.700	2.892.451	2.888.111	94,87
VI.2.	Izdaci za finansijsku imovinu	1.350.000	1.282.000	1.350.000	94,96
VII	NETO ZADUŽIVANJE (NETO OTPLATE DUGOVA) (VII.1. – VII.2.)	(7.577.152)	(22.789.873)	(33.011.172)	300,77
VII.1.	Primici od zaduživanja	30.120.848	14.907.378	1.656.789	49,49
VII.2.	Izdaci za otplate dugova	37.698.000	37.697.251	34.667.961	100,00
VIII	UKUPAN FINANSIJSKI REZULTAT (V + VI + VII)	0	4.704.344	(4.017.311)	n.p.

Podaci iz bilansa stanja:

UKUPAN VIŠAK RASHODA NAD PRIHODIMA	74.359.580	77.606.959
---	-------------------	-------------------

U revidiranoj godini je iskazan **tekući suficit** u iznosu 58.834.205 KM, s obzirom da su prihodi ostvareni u iznosu 726.874.870 KM, a rashodi u iznosu 668.040.665 KM.

Ukupan suficit revidirane godine je iskazan u iznosu 25.883.766 KM, s obzirom da su pored ostvarenog tekućeg suficita, iskazani izdaci za nabavku stalnih sredstava u iznosu 33.250.926 KM, a primici od prodaje stalnih sredstava 300.487 KM.

Ostvaren je pozitivan finansijski rezultat u iznosu 4.704.344 KM, s obzirom da je pored ostvarenog ukupnog suficita iskazano povećanje primitaka u odnosu na izdatke od finansijske imovine u iznosu 1.610.451 KM, kao i smanjenje iznosa dugoročnog zaduženja u iznosu 22.789.873 KM.

Prema finansijskom iskazu „Konsolidovani bilans stanja“ na dan 31.12.2017. godine, iskazan je ukupan višak rashoda nad prihodima u iznosu od 74.359.580 KM. U odnosu na podatke iz prethodnog bilansa, kada je višak rashoda nad prihodima iznosio 77.606.959 KM, u revidiranoj godini je došlo do smanjenja istog za 3.247.399 KM, a ne za 4.704.344 KM koliko iznosi iskazani ukupni finansijski rezultat. Razlog za odstupanje iskazanog deficita u iznosu 1.456.945 KM je pokriće akumuliranog deficitata Zavoda za izgradnju Kantona Sarajevo u iznosu 1.526.422 KM i prijenos salda depozitnog računa Općinskog suda u Sarajevu u iznosu 69.457 KM prilikom njihovog ulaska u Trezor.

6.2 BILANS STANJA

6.2.1 Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe

6.2.1.1 Novčana sredstva

Novčana sredstva su u finansijskim izvještajima iskazana u iznosu 107.707.588 KM, dok su ista u bruto bilansu i elaboratu o popisu iskazana u iznosu 108.651.599 KM. Iskazana razlika od 944.011 KM, je posljedica nedovršetka transakcije izvršenih plaćanja tako da je spomenuta razlika iskazana na potražnoj strani konta za poravnanje. Novčana sredstva predstavljaju stanje sredstava na 18 transakcijskih računa otvorenih u sastavu Jedinstvenog računa trezora u vrijednosti 108.295.264 KM, stanje prelaznog računa u vrijednosti 215.134 KM (nemogućnost raspodjele sredstava na dan bilansiranja), stanje četiri posebna transakcijska računa u iznosu 791 KM i deponirana sredstva u iznosu 141.200 KM.

Pored novčanih sredstava iskazanih u finansijskim izvještajima, Elaboratom o popisu za 2017. godinu je iskazano stanje novčanih sredstava na transakcijskim računima koji nisu u sastavu Jedinstvenog računa Trezora u iznosu 541.931 KM. JU Kantonalni centar za socijalni rad raspolaže sa tri računa izvan Jedinstvenog računa Trezora na kojima su iskazana stanja 210 KM, -5.538 KM i 5.693 KM, dok JU Zavod za vaspitanje muške djece i omladine raspolaže sa jednim računom na kojem je iskazano stanje u iznosu 541.931 KM.

Zbog činjenice da novčana sredstva na četiri transakcijska računa, koja nisu u sastavu Jedinstvenog računa Trezora, u iznosu 541.931 KM na datum bilansiranja nisu iskazana u finansijskim izvještajima, ne možemo potvrditi iskazano stanje novčanih sredstava u finansijskim izvještajima 2017. godine za navedeni iznos.

Preporuka:

- ***U skladu sa odredbama članova 15. i 18. Zakona o trezoru u FBiH izvršiti konsolidaciju svih transakcijskih računa sa kojima raspolažu budžetski korisnici, a u cilju istinitog i fer iskazivanja stanja novčanih sredstava u finansijskim izvještajima.***

6.2.1.2 Kratkoročna potraživanja

Kratkoročna potraživanja su iskazana u iznosu 34.519.367 KM i odnose se na ostala potraživanja 21.454.078 KM, potraživanja od pravnih lica 13.056.389 KM i potraživanja od fizičkih lica 7.901 KM.

Potraživanja od pravnih lica odnose se na potraživanja za isporučene robe i usluge 11.135.102 KM i potraživanja za unaprijed plaćenu robu 1.921.287 KM. Najznačajnija potraživanja za isporučene robe i usluge su iskazana kod Zavoda za izgradnju Kantona Sarajevo 10.058.597 KM, Ministarstva unutrašnjih poslova 279.272 KM, JU „Dom za socijalno zbrinjavanje osoba s invaliditetom“ 94.323 KM, Zavod za vaspitanje muške djece i omladine 120.133 KM i Direkcije za puteve 98.129 KM. Potraživanja za avanse se najvećim dijelom odnose na Kantonalnu upravu za šume 1.328.196 KM, Ministarstvo za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice 216.000 KM, Zavod za izgradnju Kantona Sarajevo 186.229 KM i Direkciju za puteve 86.189 KM.

Potraživanja **Zavoda za izgradnju Kantona Sarajevo** se odnose na naknadu za legalizaciju stambenih objekata u iznosu 9.492.080 KM, potraživanja temeljem provedenog nadzora nad objektima 36.272 KM i potraživanja za zakup poslovnih prostora u iznosu 12.985 KM.

Rješavajući po zahtjevu stranaka za izdavanje naknadnog odobrenja za legalizaciju stambenih objekata nadležne općinske službe izdaju rješenja u kojima se definira uplata određene naknade u korist Zavoda za izgradnju Kantona Sarajevo. Jedan primjerak rješenja se dostavlja i Zavodu, koji temeljem istog iskazuje potraživanja za isporučene robe i usluge u svojim knjigovodstvenim evidencijama.

Ostala potraživanja se većim dijelom odnose na ostala potraživanja 10.683.248 KM, sumnjava i sporna potraživanja 9.955.721 KM, potraživanja za pripravnike 461.141 KM i potraživanje za bolovanje preko 42 dana 333.934 KM. Najznačajnija ostala potraživanja su iskazana kod Ministarstva privrede 10.278.389 KM i

Ministarstva saobraćaja 350.233 KM, dok su sumnjava i sporna potraživanja većim dijelom iskazana kod Zavoda za izgradnju Kantona Sarajevo 5.483.820 KM, Ministarstva za boračka pitanja 1.789.933 KM, Ministarstva privrede 1.785.489 KM, Ministarstva unutrašnjih poslova 265.893 KM, Direkcije za robne rezerve 162.000 KM i JU Djeca Sarajeva 105.233 KM.

Na poziciji ostalih potraživanja **Ministarstva privrede** su iskazana potraživanja za koncesije u iznosu 10.278.389 KM. Potraživanja se odnose na 32 privredna subjekata, iako su koncesijski ugovori zaključeni samo sa njih 17, dok dva korisnika raspolažu odobrenjima izdatim od strane Federalnog ministarstva energije, rudarstva i industrije, a jedan korisnik ima odobrenje izdato od strane Srednjobosanskog kantona (predmet koncesije na području oba kantona).

Pravna osnova za iskazivanje potraživanja od privrednih subjekata sa kojim nije potpisana koncesijski ugovor (u slučajevima kada se radi o eksploraciji vode) je Odluka Vlade o naknadi za eksploraciju voda na području Kantona Sarajevo od 12.06.2012. godine, kojom je definisana naknada od 1,5 KM/m³ ili 1,5% bruto prihoda ostvarenog eksploracijom vode. Izračun obaveza korisnika sa kojima nisu potpisani koncesijski ugovori se utvrđuje na osnovu obračuna vodne naknade od strane Agencije za vodno područje rijeke Save. Prava osnova za iskazivanje potraživanja od korisnika mineralnih sirovina je Odluka Vlade o plaćanju naknade za istraživanje i eksploraciju mineralnih sirovina na području Kantona Sarajevo.

Korisnicima koncesije se ne ispostavljaju fakture (potpisanim koncesijskim ugovorima nije predviđeno izdavanje faktura), što znači da se poslovne promjene u Glavnu knjigu ne unose na osnovu validne računovodstvene dokumentacije. Na kraju godine se tek knjiže potraživanja koja se odnose na Kanton u cijelokupnom iznosu, te se istovremeno vrši zatvaranje potraživanja koja su naplaćena tokom godine, dok se iznos potraživanja koji pripada općinama ne iskazuju u finansijskim izvještajima.

Prema prezentiranoj dokumentaciji Ministarstvo je uputilo Kantonalnom pravobranilaštvu zahtjeve za pokretanje sudskih sporova protiv korisnika mineralnih sirovina u iznosu 6.704.085 KM i korisnika vode u iznosu 25.552.175 KM, iako ista nisu iskazana u cijelosti na poziciji potraživanja. Razlozi za odstupanje podataka o iznosu za koji je zatraženo pokretanje sporova sa iznosom iskazanih potraživanja je posljedica činjenice da Ministarstvo privrede ne iskazuje u knjigovodstvenim evidencijama potraživanja koja pripadaju općinama.

Na poziciji ostalih potraživanja **Ministarstva saobraćaja** je iskazano potraživanje u iznosu 350.233 KM, a odnosi se na potraživanje za parking od KJP „Rad“. Potraživanja se iskazuju u knjigovodstvenim evidencijama u vrijednosti 40% ostvarenim prihodima od parkingu spomenutog preduzeća, koliko pripada Ministarstvu, temeljem dostavljenih mjesecnih pregleda.

Sumniva i sporna potraživanja **Ministarstva za boračka pitanja** se odnose na plasmane za finansiranje programa za pokretanje ili proširenje proizvodno-uslužnih djelatnosti za koje je nadležni sud utvrdio da su ovi plasmani nenaplativi i da se obustavlja postupak naplate.

Podsjećamo, način postupanja sa nenaplativim potraživanjima propisan je odredbama člana 46. Zakona o budžetima u FBiH i člana 37. Računovodstvenih politika za budžetske korisnike i Trezor Kantona Sarajevo.

Sumniva i sporna potraživanja **Ministarstva privrede** u iznosu 1.785.489 KM predstavljaju potraživanja temeljem datih pozajmica privrednim društvima tokom 1997. i 1998. godine.

Sumniva i sporna potraživanja **Direkcije za robne rezerve** iskazana su u iznosu 162.000 KM, a ista se odnose na potraživanje za 180 tona šećera ustupljenog na skladištenje poduzeću koje je likvidirano.

Provedenom revizijom potraživanja utvrdili smo da se kod pojedinih budžetskih korisnika, ne iskazuju potraživanja za pružene usluge (Ministarstvo privrede - iznajmljivanje poslovnih prostora), da se potraživanja knjiže bez izdavanja vjerodostojne računovodstvene isprave - fakture (Ministarstvo privrede - koncesije, Zavod za izgradnju Kantona Sarajevo – naknada za legalizaciju stambenih objekata, Ministarstvo saobraćaja – potraživanja za parking), da se ne poduzimaju sve zakonom predviđene mjere s ciljem naplate potraživanja (Ministarstvo privrede – zakup poslovnih prostora, Zavod za izgradnju Kantona Sarajevo – zakup poslovnih prostora), da se ne vode ažurne pomoćne evidencije potraživanja po ročnosti i potraživanja starija od šest mjeseci se ne evidentiraju na poziciji sumnjavih i spornih potraživanja, kako je to Računovodstvenim politikama za budžetske korisnike Kantona i trezor predviđeno (Ministarstvo privrede – koncesije, Zavod za izgradnju

Kantona Sarajevo – zakup poslovnih prostora, MUP), niti su sa kupcima provedena usaglašavanja iskazanih potraživanja slanjem izvoda otvorenih stavki na ovjeru, kako je to odredbama člana 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH predviđeno (Ministarstvo privrede – koncesije, Zavod za izgradnju Kantona Sarajevo – zakup poslovnih prostora).

Zbog svega navedenog ne možemo potvrditi realnost iskazanih potraživanja u finansijskim izvještajima za 2017. godinu.

Preporuke:

- *Kratkoročna potraživanja iskazivati na osnovu validne računovodstvene dokumentacije, za robe i usluge ispostavljati fakture, iskazivati potraživanja u knjigovodstvenim evidencijama, poduzimati zakonom predviđene mјere s ciljem naplate potraživanja, a potraživanja starija od šest mjeseci iskazivati na poziciji sumnjivih i spornih potraživanja.*
- *Provoditi usaglašavanje potraživanja slanjem izvoda otvorenih stavki na ovjeru, u skladu sa odredbama člana 28. Zakona o računovodstvu i reviziju u FBiH.*
- *Postupiti u skladu sa članom 46. Zakona o budžetima u FBiH i članom 37. Računovodstvenih politika za budžetske korisnike i Trezor Kantona Sarajevo, a u cilju realnog iskazivanja potraživanja u finansijskim izvještajima.*

6.2.2 Stalna sredstva

U konsolidovanim finansijskim izvještajima iskazana su stalna sredstava nabavne vrijednosti 568.629.434 KM, otpisane vrijednosti 169.038.589 KM i sadašnje vrijednosti 399.590.845 KM, koliko su iskazani i izvori stalnih sredstava.

Prema prezentiranom pregledu promjena na stalnim sredstvima u 2017. godini ista su povećana za 68.267.741 KM, a smanjena su za 22.175.249 KM. Odstupanje povećanja na pozicijama stalnih sredstava sa podacima kapitalnih ulaganja u stalna sredstva koja su iznosila 33.250.926 KM je prvenstveno posljedica knjiženja imovine Zavoda za izgradnju Kantona Sarajevo u knjigovodstvene evidencije prilikom ulaska Zavoda u sistem trezorskog poslovanja (uknjiženo je 168 stanova u vrijednosti 14.581.164 KM, 23 poslovna prostora u vrijednosti 2.977.252 KM i 24 zamjenska stana u vrijednosti 2.914.535 KM) i preknjižavanja nabavljenе imovine s jednog na drugog budžetskog korisnika.

U postupku revizije izdataka za nabavku stalnih sredstava utvrđili smo da je vršeno pogrešno evidentiranje povećanja stalnih sredstava u knjigovodstvenim evidencijama. **Ministarstvo za obrazovanje, nauku i mlade** je na poziciji zgrada iskazalo povećanje imovine na svojoj poziciji ili na pozicijama nižih potrošačkih jedinica za 3.200.000 KM na osnovu unosa obaveza prema općinama, sa kojima su zaključeni sporazumi o zajedničkom finansiranju. **Direkcija za puteve** je iskazala povećanje imovine na pozicijama ceste u pripremi za 912.310 KM na osnovu unosa obaveza prema općinama na osnovu zaključenih sporazuma o sufinansiranju rekonstrukcije gradskih prometnica, te 250.000 KM na poziciji studija izvodljivosti (250.000 KM je također po istom osnovu doznačeno u 2016. godini) koje predstavljaju doznaku Direkcije za ceste Bosansko-podrinjskog Kantona po sporazumu o sufinansiranju izrade projektne dokumentacije magistralne ceste Goražde – Hrenovica.

Preporuke:

- *Poslovne promjene evidentirati u skladu sa odredbama Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH, Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH i Računovodstvenih politika za budžetske korisnike i trezor Kantona Sarajevo.*
- *Izvršiti korekcije pogrešnih knjigovodstvenih evidentiranja, a sve u cilju istinitog i fer iskazivanja stanja imovine u finansijskim izvještajima.*

6.2.3 Dugoročni plasmani

Dugoročni plasmani iskazani u iznosu 31.362.850 KM, a najvećim dijelom se odnose na date kredite u nadležnosti Ministarstva za boračka pitanja u iznosu 26.071.850 KM, Ministarstva prostornog

uređenja, građenja i zaštite okoliša u iznosu 4.111.882 KM, Ministarstva finansija u iznosu 1.000.000 KM, Zavoda za izgradnju Kantona Sarajevo 144.914 KM i Uprave civilne zaštite u iznosu 34.517 KM.

Od iskazanih dugoročnih plasmana **Ministarstva za boračka pitanja** 16.947.409 KM se odnosi na pozajmice pojedincima za rješavanje stambenih pitanja, dok se 9.124.128 KM odnosi na pozajmice za finansiranje programa za pokretanje ili proširenje proizvodno-uslužnih djelatnosti.

Radi se o kreditima za zapošljavanje koji se plasiraju od 1997. godine. Za razliku od pozajmica koje se daju pojedincima za rješavanje stambenih potreba i koje se otplaćuju, značajan dio ovih kredita korisnici neuredno ili skoro nikako ne vraćaju. Razlog tome je što se u ranijem periodu od korisnika kredita nisu tražili kvalitetni kolaterali. Prema prezentiranim podacima, povrati plasmana za finansiranje programa za pokretanje ili proširenje proizvodno-uslužnih djelatnosti su skoro u cijelosti dospjeli na naplatu i na dan bilansiranja su se vodili sporovi za povrat istih u iznosu 7.923.027 KM. Uredbom o finansiranju programa za otvaranje radnih mjesta za borce, ratne vojne invalide, porodice šehida i porodice poginulih, umrlih i nestalih branilaca, na osnovu koje su i plasirana spomenuta sredstva u najvećem iznosu, kao instrument osiguranja povrata sredstava predviđena je štedna knjižica o neizmirenim ratnim plaćama, koja je naknadnim izmenama ukinuta. Tek za plasmane realizovane nakon 2007. godine traže se kvalitetni instrumenti osiguranja povrata plasmana u obliku sudužništva i hipoteke.

S obzirom na činjenicu da su potraživanja za finansiranje programa za pokretanje ili proširenje proizvodno-uslužnih djelatnosti Ministarstva za boračka pitanja skoro u cijelosti predmetom sudskih sporova sa neizvjesnim ishodom, provedenom revizijom se ne može potvrditi stanje iskazanih plasmana u finansijskim izvještajima. Također, i pored činjenice da su spomenuti plasmani u najvećem dijelu predmetom pokrenutih sporova, isti nisu prenijeti na poziciju sumnjivih i spornih potraživanja.

Dugoročni plasmani u nadležnosti **Ministarstva prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša** se odnose na dugoročni depozit za odobravanje kredita u cilju rješavanja stambenih pitanja mladih u iznosu 3.982.926 KM i depozit za odobravanje kredita fizičkim licima za rekonstrukciju sanaciju stambenih jedinica u iznosu 128.956 KM.

Dugoročni plasmani **Ministarstva finansija** u iznosu 1.000.000 KM se odnose na stimulisanje i razvoj poduzetništva i poslovog okruženja u Kantonu Sarajevo putem Kreditno garantnog fonda Sarajevske regionalne agencije.

Preporuka:

- *Poduzeti aktivnosti na ažuriranju podataka o statusu svih korisnika dugoročnih plasmana, kao i na utuženju i prijenosu nenaplativih na druge pripadajuće pozicije, a sve u cilju istinitog i fer iskazivanja istih u finansijskim izvještajima.*

6.2.4 Kratkoročne obaveze i razgraničenja

Kratkoročne obaveze i razgraničenja iskazani su u iznosu 233.459.720 KM, a iste se odnose na kratkoročna razgraničenja 115.336.214 KM, kratkoročne tekuće obaveze 60.720.700 KM i obaveze prema zaposlenicima 57.402.806 KM.

Kratkoročne tekuće obaveze se odnose na obaveze prema dobavljačima za isporučene robe i usluge i korisnike transfera 59.274.060 KM, obaveze prema fizičkim licima 732.134 KM, obaveze za subvencije 283.340 KM i obaveze za kapitalne transfere 250.000 KM i ostale kratkoročne obaveze 181.166 KM.

Obaveze prema zaposlenicima se odnose na obaveze za plaće u iznosu 11.461.816 KM, obaveze za naknade plaće u iznosu 2.086.842 KM, obaveze za doprinose u iznosu 8.046.101 KM, ostale obaveze prema uposlenicima 35.804.091 KM i obaveze prema drugim fizičkim osobama 3.957 KM.

Ostale obaveze prema uposlenicima se najvećim dijelom odnose na obaveze po izvršnim sudskim rješenjima (33.200.820 KM), koje su u revidiranoj godini evidentirane u iznosu 14.895.858 KM i izmirene u iznosu 13.067.613 KM, te su u odnosu na obaveze na dan prethodnog bilansa kada su

iznosile 31.372.575 KM, veće za 1.828.245 KM. **S obzirom da se za ove obaveze zaračunavaju i zatezne kamate, neblagovremeno izmirenje obaveza po izvršnim sudskim rješenjima ima za posljedicu stvaranje nepotrebnih dodatnih troškova za Kanton.**

Kratkoročna razgraničenja su iskazana u iznosu 115.336.214 KM i odnose se na razgraničene prihode. Struktura razgraničenih prihoda je namjenski prihodi 51.057.797 KM, primici 15.939.195 KM, transferi 1.682.796 KM i donacije 73.659 KM, dok preostalih 46.582.767 KM predstavlja nenaplaćena potraživanja od kupaca. **Iskazana potraživanja na poziciji razgraničenja razlikuju se od pozicije potraživanja od kupaca, koja su iskazana u iznosu 34.518.367 KM, za 12.064.400 KM.**

Razgraničeni namjenski prihodi se odnose na Zavod za izgradnju Kantona Sarajevo 24.787.001 KM (komunalne naknade), Ministarstvo saobraćaja - Direkciju za puteve 8.864.438 KM (naknade za ceste, prihodi od parkirališta), Uprava za civilnu zaštitu 4.639.874 KM (naknada za zaštitu od prirodnih i drugih nezgoda), Upravu za šumarstvo 3.451.357 (naknada za šume), Ministarstvo prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša 2.594.076 KM (okolišne naknade), Ministarstvo privrede 1.379.921 KM (vodne naknade, prenamjena zemljišta), Upravu za inspekcijske poslove 170.079 KM (naknada za izvršene veterinarske preglede), Ministarstvo komunalne privrede i infrastrukture 71.384 KM (vodne naknade) i Ministarstvo za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice 36.915 KM (Dječija nedjelja, smještaj štićenika u ustanove).

Razgraničeni primici se najvećim dijelom odnose na Ministarstvo saobraćaja 198.256 KM, Ministarstvo rada, socijalne politike, raseljenih lica i izbjeglica 1.080.000 KM, Ministarstvo zdravstva 847.741 KM, Ministarstvo za obrazovanje, nauku i mlade 612.711 KM, Direkciju robnih rezervi 486.590 KM, Ministarstvo kulture i sporta 380.114 KM, Ministarstvo prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša 306.223 KM, Kantonalno tužilaštvo 300.000 KM i Ministarstvo komunalne privrede i infrastrukture 145.465 KM.

Primljeni transferi se najvećim dijelom odnose na Ministarstvo saobraćaja 593.562 KM, Ministarstvo pravde i uprave 239.036 KM, ustanove osnovnog obrazovanja 235.575 KM, JU Djeca Sarajeva 181.981 KM, Ministarstvo kulture i sporta 160.270 KM i KJU Zaštićena prirodna područja 107.000 KM.

Razgraničene donacije se odnose na Ministarstvo za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice 53.147 KM, Ministarstvo kulture i sporta 10.339 KM i ustanove osnovnog i srednjeg obrazovanja 10.173 KM.

Preporuke:

- **Obaveze po pravomoćnim sudskim presudama izmirivati u definisanim rokovima, a sve u cilju izbjegavanja nepotrebnih troškova u obliku zateznih kamata.**
- **Izvršiti usaglašavanja razgraničenih prihoda sa stanjem iskazanih potraživanja, a sve u cilju istinitog i fer iskazivanja stanja istih u finansijskim izvještajima.**

6.2.5 Dugoročne obaveze i razgraničenja

Dugoročne obaveze su iskazane u iznosu 178.791.102 KM i u odnosu na prethodnu godinu kada su iznosile 195.823.842 KM manje su za 17.032.740 KM. Prema prezentiranim podacima (Izvještaj Federalnom ministarstvu finansija), obaveze po 15 ino-kredita iznose 108.588.139 KM, a po 17 domaćih kredita 50.952.348 KM, te tri emisije obveznica u iznosu 19.250.615 KM.

U 2017. godini Kanton se zadužio u iznosu 18.806.000 KM kroz tri emisije obveznica.

Pored kredita iskazanih u bilansnoj evidenciji, u vanbilansnoj evidenciji se vode odobreni krediti koji nisu u cijelosti realizovani i to kredit EBRD za izgradnju prometnica u iznosu 9.725.834 KM i kredit Svjetske banke za finansiranje projekata energetske učinkovitosti u iznosu 1.607.631 KM.

6.2.6 Popis sredstava i obaveza

Centralna popisna komisija je, na osnovu dobivenih pojedinačnih izvještaja o provedenom popisu, sačinila Izvještaj o popisu sredstava, potraživanja i obaveza dan 31.12.2017. godine, kojeg je Vlada usvojila Zaključkom od 22.02.2018. godine. Način rada popisnih komisija je definisan Uputstvom o radu popisnih komisija i obavljanju popisa sredstava, potraživanja i obaveza za 2017. godinu, kojeg je donio ministar Ministarstva finansija 20.11.2017. godine.

Provedenim popisom je utvrđen manjak stalnih sredstava nabavne vrijednosti 17.313 KM, ispravke vrijednosti 12.129 KM i sadašnje vrijednosti 5.184 KM, koji se po Zaključku Vlade treba knjižiti na teret budžetskih korisnika kod kojih je utvrđen manjak (JU Terapijska zajednica Kampus, Služba za skupštinske poslove, Stručne službe za zajedničke poslove, JU Srednja mašinska škola, JU Srednja ekonomска škola, JU Djeca Sarajeva, Ministarstvo unutrašnjih poslova i Uprava policije). Zaključkom Vlade su zaduženi rukovodioci budžetskih korisnika kod kojih je utvrđen manjak da provedu postupak utvrđivanja odgovornosti za nastali manjak i u skladu sa utvrđenim pozovu odgovorna lica za namirenje štete.

Popisom je utvrđeno prekoračenje troškova u odnosu na odobreni Budžet za 2017. godinu kod Općinskog suda Sarajevo u iznosu 236.654 KM i Kantonalnog suda u iznosu 854.209 KM, kao i neevidentirane obveze po pravomoćnim sudskim presudama u iznosu 8.004.501 KM, koje su Odlukom Vlade knjižene na teret rashoda 2017. godine.

Uvidom u dokumentaciju o provedenom popisu **Zavoda za izgradnju Kantona Sarajevo** utvrdili smo da je proveden popis obaveza i potraživanja, ali ne i popis stalnih sredstava, već su u popisne liste stalnih sredstava sačinjene na način da su u iste prenijeti podaci iz knjigovodstvenih evidencija.

Preporuka:

- *Popisom utvrditi stvarno stanje imovine, obaveza i potraživanja, te izvršiti usaglašavanje knjigovodstvenog stanja sa stanjem utvrđenim popisom, kako je to predviđeno odredbama članova 25. i 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, člana 18. Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i članova 67. do 69. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.*

6.3 IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA

U Izvještaju o novčanim tokovima, iskazani su ukupni novčani primici u iznosu od 728.506.052 KM i ukupne novčane isplate u iznosu od 663.005.739 KM, što je rezultiralo pozitivnim novčanim tokom u iznosu 65.500.313 KM. Stanje gotovine na početku godine je iskazano u iznosu 42.207.274 KM, dok je ista na kraju godine iznosila 107.707.587 KM.

Izvještaj o novčanom toku sačinjen je u skladu sa odredbama Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.

7. VANBILANSNA EVIDENCIJA

U vanbilansnoj evidenciji, koja je iskazana u vrijednosti 62.695.116 KM, su evidentirane izdate garancije na kredite KJKP „Toplane“ 25.080.352 KM, „Zavod zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo“ 19.420.641 KM i KJKP „RAD“ 4.273.668 KM, odobreni a nepovučeni krediti od EBRD-a za saobraćajnice u iznosu 9.725.834 KM i kredit Svjetske banke za energetsku učinkovitost u iznosu 1.607.931 KM, te otpisani plasmani koji su najvećim dijelom kod Ministarstva privrede 2.169.278 KM, Direkcije za robne rezerve 350.565 KM i Srednje muzičke škole 58.081 KM.

8. JAVNE NABAVKE

Revizijom javnih nabavki obuhvatili smo pojedine izdatke za nabavku stalnih sredstava značajnijih budžetskih korisnika (Direkcija za robne rezerve, Direkcija za puteve, Zavod za izgradnju Kantona Sarajevo) kao i određene uzorkom odabrane tekuće izdatke koje je provodila Služba za zajedničke poslove Kantona Sarajevo i Ministarstvo unutrašnjih poslova.

Revidirali smo 202 provedena postupka javnih nabavki u ukupnoj vrijednosti od 24.454.113 KM.

Revizijom nabavke stalnih sredstava revidirana su 53 postupka u vrijednosti 18.307.816 KM i to 33 otvorena postupka u vrijednosti 17.849.710 KM, 16 konkurenčnih zahtjeva za dostavu ponuda u vrijednosti 440.624 KM, te četiri ugovora dodijeljena primjenom direktnih sporazuma u vrijednosti 17.482 KM.

Revidirali smo i 149 postupaka odabira najpovoljnijih ponuđača za tekuće izdatke u vrijednosti 6.146.297 KM, od čega 33 otvorena postupka u vrijednosti 5.309.607 KM, 23 konkurenčna zahtjeva za dostavu ponuda u vrijednosti 519.963 KM, dva pregovaračka postupka bez objave obavještenja u vrijednosti 4.734 KM, dva postupka odabira dobavljača u skladu sa Aneksom II dio B Zakona o javnim nabavkama u vrijednosti 24.317 KM i 89 direktnih sporazuma u vrijednosti 287.676 KM.

Na poziciji robnih rezervi **Direkcije za robne rezerve** iskazan je izdatak u iznosu 804.914 KM. **Procedura odabira najpovoljnijih dobavljača za 2017. godinu nije provedena, već su robe nabavljane od dobavljača izabranim za 2014. godinu. Sa tim izabranim dobavljačima su zaključeni aneksi ugovora kojima je rok trajanja ugovora produžen za 2015. godinu, dok su nabavke za 2016. i 2017. godinu vršene bez zaključenih ugovora.**

Naprijed navedeno nije u skladu ni sa članom 20. Zakona o izvršavanju Budžeta Kantona Sarajevo za 2017. godinu, kojim je definisano da se nabavke roba, radova i usluga vrše isključivo uz primjenu Zakona o javnim nabavkama.

Uzimajući u obzir činjenicu da su ubrzo nakon okončanja procedure odabira najpovoljnijih ponuđača za 2014. godinu data saglasnost za uvećanje cijene roba u odnosu na ponuđene cijene u značajnom iznosu, provedenom revizijom utvrdili smo da u ovako provedenom postupku odabira dobavljača nisu ispoštovana osnovna načela i principi iz Zakona o javnim nabavkama i da nije izabran ponuđač koji je ponudio najbolje uslove za ugovorni organ. Zbog obimne dokumentacije, velikog broja transakcija i vremenskog ograničenja, nismo bili u mogućnosti kvantificirati finansijske efekte i ukupan iznos ovog povećanja, ali je izvjesno da je značajan, pogotovo ako se ima u vidu da su nabavke vršene u četiri budžetske godine.

Na poziciji investicionog održavanja cesta i mostova **Direkcije za puteve Kantona Sarajevo** iskazan je izdatak u iznosu 4.657.501 KM. Radove na rekonstrukciji raskrsnice na „Trgu Heroja“ u naselju Hrasno, vrijednosti od 291.940 KM, izvodilo je preduzeće „Bosman“ d.o.o. Sarajevo, na osnovu Ugovora od 30.08.2016. godine. Predmetni ugovor zaključen je na osnovu Okvirnog sporazuma o uslovima i načinu izvođenja radova održavanja regionalnih i lokalnih puteva u nadležnosti Direkcije za puteve na području Općine Ilijadža, od 28.04.2014. godine, koji je zaključen između Direkcije za puteve Kantona Sarajevo i Konzorcija „Bosman“ d.o.o. Sarajevo – „Prijedor putevi“ a.d. Prijedor. Dakle, Okvirni sporazum odnosi se na održavanje puteva na području Općine Ilijadža, dok se predmetni ugovor odnosi na radove na području Općine Sarajevo.

Radove na rekonstrukciji puta Sinanovići – Puzim, na području Općine Trnovo, u vrijednosti od 174.531 KM, izvodilo je preduzeća „Ame“ d.o.o. Breza, po Ugovoru od 09.10.2017. godine, koji je zaključen pozivajući se na Okvirni sporazum od 20.09.2017. godine. Međutim, predmetni okvirni sporazum sa navedenim izvođačem radova odnosi se na izvođenje radova održavanja puteva na području Općine Vogošća za period 2017 – 2021. godine, koji je zaključen nakon provedenog otvorenog postupka.

Iz naprijed navedenog proizilazi da su poslovi rekonstrukcije na „Trgu Heroja“ u naselju Hrasno u iznosu 291.940 KM i puta Sinanovići – Puzim na području Općine Trnovo u iznosu 174.531 KM dodijeljeni bez provođenja postupaka i procedura propisanih Zakonom o javnim nabavkama.

Direkcija za puteve Kantona Sarajevo je primjenom konkurenetskog zahtjeva za dostavu ponuda provela nabavku radova - Godišnje održavanje automatskih brojača saobraćaja induktivne tehnologije i prikupljanje podataka o saobraćaju procijenjene vrijednosti do 80.000 KM bez PDV-a. Uvidom u tendersku dokumentaciju utvrdili smo da se radi o nabavci usluga, te shodno tome nije primijenjen odgovarajući postupak javne nabavke, kako je to propisano članom 14. stav 3) Zakona o javnim nabavkama.

Dana 19.02.2018. godine Federalna uprava policije po nalogu Općinskog suda u Sarajevu, a na zahtjev Kantonalnog Tužilaštva izuzela je 11 kompletnih spisa javnih nabavki. Među izuzetom dokumentacijom su dvije nabavke koje su izabrane u revizijskom uzorku, a to su Održavanje puteva na području Općine Hadžići, Trnovo i Ilijadža (planinski uslovi) za period 2017.-15.03.2021. godina i Održavanje puteva na području općine Ilijadža 2017.-2012. godina. Iz tog razloga nije izvršen uvid u postupke odabira dobavljača za navedena dva postupka nabavki, s obzirom da je kompletna dokumentacija izuzeta od nadležnih organa koji rješavaju pitanje postojanja krivičnog djela u vezi postupaka.

Nakon provedenog konkurenetskog zahtjeva za dostavu ponuda **Kantonalna uprava civilne zaštite** zaključila je ugovor sa izabranim ponuđačem „Hifa petrol“ d.o.o. Sarajevo za isporuku goriva u vrijednosti 43.800 KM bez PDV-a na period od godinu dana. Ugovorom je definisano da će se isporuka vršiti u skladu sa obrascem i specifikacijom za cijenu ponude i važećim OPC obrascem na dan isporuke za benzinsku pumpu sa koje se vrši isporuka. Prilikom fakturisanja isporučenih količina nije se obračunavao popust od 11,7% utvrđen u obrascu za cijenu ponude, niti je dostavljan OPC obrazac kako je ugovoren. **Na osnovu navedenog, nismo mogli potvrditi da je nabavka goriva vršena u skladu sa zaključenim ugovorom, niti da je vršena adekvatna kontrola isporučenih faktura.** U toku revidirane godine utvrdili smo da je nabavka goriva vršena i od dobavljača El Tarik Oil d.o.o. Sarajevo sa kojim Kantonalna uprava civilne zaštite nije imala zaključen ugovor. Po preuzimanju mandata novog direktora, donesena je odluka o prekidu poslovne saradnje i o istom obavijestila dobavljača.

Prilikom provođenja postupka nabavke tonera i ketridža i nabavke i isporuke auto-dijelova putem konkurenetskog zahtjeva za dostavu ponuda, isti ugovorni organ nije uputio zahtjev za dostavu ponuda na adresu najmanje tri kandidata, što nije u skladu sa odredbama Zakona o javnim nabavkama.

JU Djeca Sarajeva je putem otvorenog postupka provela nabavku usluga izvođenja radova tekućeg održavanja objektima. Nakon provedene e-aukcija izabran je najpovoljniji ponuđač sa kojim je zaključen ugovor u vrijednosti 60.628 KM bez PDV-a. Međutim, uvidom u realizaciju ugovora utvrdili smo da dobavljač nije fakturisao izvršene usluge u skladu sa ponuđenom cijenom u postupku e-aukcije. Usluge su fakturisane po cijenama ponuđenim prije e-aukcije, što je za 1.122 KM više u odnosu na zaključeni ugovor.

Izdaci za nabavku **hrane i prehrambenih artikala** kod ustanova osnovnog i srednjeg obrazovanja u 2017. godini iznosili su 1.409.238 KM, a odnose se na nabavku hrane i prehrambenih proizvoda za potrebe učenika

u produženom boravku, školske kantine i za potrebe školskih radionica. Uvidom u realizaciju zaključenih ugovora za nabavku hrane i prehrambenih proizvoda, utvrdili smo da su kod pojedinih korisnika (JU O.Š. „Grbavica II“, JU O.Š. „Čengić Vila I“, JU „Srednja ugostiteljsko-turistička škola“ i JU „Centar za slijepu i slabovidnu djecu i omladinu“) **nabavljeni artikli koji nisu ugovoreni, ili su nabavljeni po višim cijenama u odnosu na ugovorene**. Ukupna vrijednost zaključenih ugovora kod navedenih korisnika je iznosila 163.386 KM sa PDV-om. Za nabavku usluga ishrane djece u produženom boravku, JU O.Š. „Isak Samokovlja“ je u dnevnom listu objavila Oglas za izdavanje školske kuhinje pod zakup. Sa izabranim dobavljačem zaključen je ugovor o zakupu prostora školske kuhinje za tri školske godine, kojim je definisana cijena đačkih užina i korištenja prostora, a u toku 2017. godine je fakturisano 73.981 KM po osnovu ishrane djece. **Ne možemo potvrditi osnovanost ovakvog načina ugovaranja, s obzirom da nije provedena procedura odabira najpovoljnijeg ponuđača u skladu sa odredbama Zakona o javnim nabavkama.**

Ministarstvo unutrašnjih poslova i Uprava policije su u toku 2017. godine nabavljali štampani materijal po cijenama iz ugovora zaključenog u 2015. godini. Prema izjavi odgovorne osobe, zbog statusnih i kadrovske promjene unutar ova dva budžetska korisnika, nije proveden postupak javne nabavke za 2017. godinu. Za sukcesivnu nabavku tonera, ketridža i ribona zaključen je ugovor 12.01.2017. godine u vrijednosti 99.950 KM bez PDV-a na period od godinu dana. Uvidom u uzorkovane fakture dobavljača, utvrdili smo da isporučeni toneri ukupne vrijednosti 10.919 KM bez PDV-a nisu navedeni u tenderskoj dokumentaciji prilikom provođenja procedure odabira najpovoljnijeg ponuđača. **Zbog navedenog, ne možemo potvrditi da je nabavka tonera, ketridža i ribona vršena u skladu sa zaključenim ugovorom.**

Za nabavku službene odjeće za državne službenike i namještene Ministarstva unutrašnjih poslova proveden je konkurenčni zahtjev za dostavu ponuda. Ugovor je zaključen 07.12.2017. godine u vrijednosti 38.096 KM bez PDV-a sa dobavljačem koji je ujedno bio i jedini ponuđač. Iako je ugovorom bilo definisan rok isporuke od momenta narudžbe 40 dana, a plaćanje u roku od 30 dana od isporuke robe i prijema računa, prema dostavljenoj dokumentaciji isporuka je izvršena tek 08.03.2018. godine što je više od 80 dana od narudžbe, dok je plaćanje izvršeno u 2017. godini na osnovu ponude. **Iz navedenog ne možemo potvrditi da je realizacija ugovora izvršena u skladu sa odredbama zaključenog ugovora.**

„Dom za socijalno zdravstveno zbrinjavanje osoba sa invaliditetom i drugih osoba“ je za usluge organizacije svečane večere, hotelskog smještaja i najma sale i opreme povodom obilježavanja Dana Doma zaključio putem direktnih sporazuma ugovore u ukupnoj vrijednosti 14.488 KM bez PDV-a. **S obzirom da prema odredbama Zakona o javnim nabavkama ukupna vrijednost nabavke određuje vrstu postupka koji se treba primjenjivati, provedenom revizijom je utvrđeno da nije primijenjen propisani postupak nabavke.**

Preporuke:

- **Nabavku roba, radova i usluga vršiti uz primjenu odredbi Zakona o javnim nabavkama, kako je to predviđeno Zakonom o izvršavanju Budžeta Kantona Sarajevo.**
- **Dosljedno primjenjivati odredbe Zakona o javnim nabavkama BiH u dijelu primjene odgovarajuće vrste postupka nabavke.**
- **U cilju zaštite javnih sredstava nabavku roba vršiti isključivo po cijenama iz ponude na osnovu koje je izabrani dobavljač ocijenjen kao najpovoljniji.**

9. OSTALI NALAZI

9.1 SUDSKI SPOROVI

Prema prezentiranoj informaciji Ministarstva finansija, Kanton nema neiskazanih obaveza po pravomoćnim presudama i izvršnim sudske rješenjima na dan 31.12.2017. godine, s obzirom da su iste, na osnovu zaključka Vlade od 22.02.2018. godine, iskazana u finansijskim izvještajima za 2017. godinu. Na osnovu spomenutog zaključka su uknjižene obaveze za glavnici u iznosu 8.004.501 KM.

Prema podacima Kantonalnog pravobranilaštva, na datum bilansiranja, protiv kantonalnih budžetskih korisnika vodio se 6.041 spor u vrijednosti 411.949.672 KM, od čega se najveći broj odnosi na tužbe po osnovu prava iz radnog odnosa. Najznačajniji pojedinačni spor je tužba KJKP „Gras“ Sarajevo u vrijednosti 234.000.000 KM, po osnovu duga za razliku u cijeni vozne karte subvencioniranim kategorijama i pokriće razlike odobrene cijene u odnosu na ekonomski održivu.

Napominjemo da podaci o tužbama protiv kantonalnih budžetskih korisnika, koje u biti predstavljaju potencijalne obaveze, nisu objavljene u Zabilješkama uz konsolidovane finansijske izvještaje.

Istovremeno, u toku je 561 spor u kojima je Kanton tužitelj (utvrđivanje prava vlasništva, utuženje duga, naknada štete), a vrijednost tih sporova je 24.265.481 KM.

9.2 RAČUNI IZVAN JEDINSTVENOG RAČUNA TREZORA

Članovima 21 i 24. Zakona o trezoru u FBiH propisano da se cjelokupno poslovanje odvija preko jednog depozitnog i jednog ili više transakcijskih računa u sastavu Jedinstvenog računa Trezora. Polazeći od činjenice da su budžetski korisnici raspolagali sa 16 transakcijskih računa izvan Jedinstvenog računa Trezora ministar Ministarstva finansija je 03.12.2015. godine donio Naredbu o zatvaranju računa izvan Jedinstvenog računa Trezora. Provedenom revizijom je utvrđeno da JU Kantonalni centar za socijalni rad, koji raspolaže sa tri i JU Zavod za vaspitanje muške djece i omladine, koji raspolaže sa jednim računom izvan Jedinstvenog računa Trezora, nisu postupili u skladu sa spomenutom Naredbom.

Navedeni računi nisu konsolidovani u finansijske izvještaje Kantona za 2017. godinu, zbog čega ne možemo potvrditi da su finansijski izvještaji cjeloviti i da sadrže sve prihode, primitke, rashode i izdatke, te stanje imovine, obaveza, potraživanja i izvora vlasništva, kako je to propisano odredbama članova 74. i 76. Zakona o budžetima u FBiH i članova 15. i 18. Zakona o trezoru u FBiH.

Preporuka:

- *JU Kantonalni centar za socijalni rad i JU Zavod za vaspitanje muške djece i omladine trebaju postupiti u skladu sa Naredbom o zatvaranju računa izvan Jedinstvenog računa Trezora, čime bi Kanton konačno u potpunosti uspostavio Jedinstveni račun Trezora, na način kako je propisano članom 15. Zakona o trezoru u FBiH.*

10. KOMENTAR

Ministarstvo finansija Kantona Sarajevo je u ostavljenom roku, u prilogu akta broj: 08-01-14-29752-1, od 24.08.2018. godine, dostavilo objedinjene komentare budžetskih korisnika na Nacrt Izvještaja o finansijskoj reviziji Kantona Sarajevo za 2017. godinu, koje je Vlada Kantona usvojila Zaključkom od 23.08.2018. godine. Komentari su dostavljeni za Općinski sud u Sarajevu, Kantonalni sud u Sarajevu, Kantonalno Tužilaštvo, Ministarstvo za boračka pitanja, Ministarstvo unutrašnjih poslova, Uprava policije, Ministarstvo privrede, Ministarstvo finansija, Zavod za planiranje razvoja Kantona Sarajevo i Dom za socijalno zdravstveno zbrinjavanje osoba sa invaliditetom i drugih, dok se Ministarstvo kulture i sporta posebnim aktom od 16.08.2018. godine izjasnilo da nemaju primjedbi na predmetni Nacrt.

U spomenutim komentarima, uz koje je dostavljena i dodatna dokumentacija, data su pojašnjenja i navedena određena neslaganja na date nalaze koji se odnose na stvaranje obaveza iznad iznosa odobrenog Budžetom, isplate naknade za prekovremeni rad i dodatka na plaću, nemogućnost potvrđivanja stanja iskazanih potraživanja i plasmana, angažiranje vanjskih saradnika putem ugovora o djelu za obavljanje redovnih poslova iz nadležnosti organa uprave, eksploraciju prirodnih bogatstava bez zaključenih ugovora o koncesijama, te ne poduzimanje odgovarajućih mjera na naplati koncesijskih naknada, nedosljednu primjenu Odluke o načinu upravljanja imovinom poslovnih jedinica sa i bez svojstva pravnog lica iz drugih država na području Kantona Sarajevo, korištenje sredstava tekuće rezerve, raspolažanje sa računom izvan Jedinствenog računa Trezora, dosljednu primjenu odredbi Zakona o javnim nabavkama i zaključenih ugovora o nabavkama.

S dužnom pažnjom razmotrili smo sve dostavljene komentare i s obzirom da nisu prezentirane nove činjenice, niti su dostavljeni relevantni dokazi koji bi osporili navode u Izvještaju, isti nisu prihvaćeni, te samim tim tekst Nacrta izvještaja predstavlja konačan izvještaj o finansijskoj reviziji za 2017. godinu.

Rukovodilac Sektora
za finansijsku reviziju

Sead Čorbo, dipl. oec.

Tim za reviziju:

Danko Buhač, dipl. oec. - vođa tima

mr.sc. Aida Nurkić, dipl. oec. - član tima

**IV PRILOG
KONSOLIDOVANI GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI**

Konsolidovani godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za 2017. godinu						
Naziv institucije: Kanton Sarajevo						
Opis	Planirano	Ostvareno		Odstupanje (3-2)	Procenat (3/2x100)	
		U tekućoj godini	U prethodnoj godini			
1	2	3	4	5	6	
I. PRIHODI (os 1 do 16)	777.637.807	726.874.870	675.388.374	-50.762.937	93,47	
PRIHODI OD POREZA (1+2+3+4+5+6+7+8)	633.187.300	626.305.060	580.769.826	-6.882.240	98,91	
1. Porez na dobit pojedinca i poduzeća	106.298.900	112.655.645	71.615.420	6.356.745	105,98	
Porezi na dobit pojedinaca (zaostale uplate poreza)	171.900	121.610	216.699	-50.290	70,74	
Porezi na dobit poduzeća	106.127.000	112.534.035	71.398.721	6.407.035	106,04	
Porez na dobit banaka i drugih finansijskih organizacija i društava za osiguranje i reosiguranje imovine i lica, pravnih lica iz područja elektroprivrede, pošte i telekomunikacija i pravnih lica iz područja igara na sreću i ostalih poduzeća						
2. Doprinosi za socijalnu zaštitu						
3. Porezi na plaću i radnu snagu	385.600	444.383	770.477	58.783	115,24	
4. Porez na imovinu	9.705.800	9.738.085	9.343.224	32.285	100,33	
5. Domaći porezi na dobra i usluge	61.500	128.347	510.278	66.847	208,69	
6. Porez na dohodak	128.966.200	130.722.943	121.697.865	1.756.743	101,36	
7. Prihodi od indirektnih poreza	387.705.000	372.553.858	376.736.072	-15.151.142	96,09	
8. Ostali porezi	64.300	61.799	96.490	-2.501	96,11	
NEPOREZNI PRIHODI (9+10)	120.513.886	82.604.779	77.550.117	-37.909.107	68,54	
9. Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih kursnih razlika	2.321.700	1.782.176	1.214.525	-539.524	76,76	
Prihodi od nefinansijskih javnih poduzeća i finansijskih javnih institucija	1.597.900	1.052.422	482.971	-545.478	65,86	
Ostali prihodi od imovine	40.600	21.469	25.754	-19.131	52,88	
Kamate i dividende primljene od pozajmica i učešća u kapitalu	683.200	708.179	705.515	24.979	103,66	
Naknade primljene od pozajmica i učešća u kapitalu						
Prihodi od pozitivnih kursnih razlika		11	11	11		
Prihodi od privatizacije		95	274	95		
Prihodi na temelju premije i provizije za izdatu garanciju						
10. Naknade, takse i prihodi od pružanja javnih usluga, kazne i drugi prihodi	109.377.686	72.455.276	65.780.809	-36.922.410	66,24	
Administrativne takse	4.445.000	4.653.014	4.776.202	208.014	104,68	
Sudbene takse	7.162.500	7.538.376	7.630.874	375.876	105,25	
Komunalne naknade i takse						
Ostale proračunske naknade i takse	62.747.200	31.158.751	10.322.714	-31.588.449	49,66	
Naknade i takse po federalnim zakonima i drugim propisima	22.183.600	13.553.997	19.066.391	-8.629.603	61,10	
Prihodi od pružanja javnih usluga (prihodi od vlastitih djelatnosti korisnika proračuna i vlastiti prihodi)	10.194.199	12.598.437	23.316.412	2.404.238	123,58	
Neplanirane uplate – prihodi	2.645.187	2.952.701	668.216	307.514	111,63	
Novčane kazne	8.430.500	8.082.350	8.258.820	-348.150	95,87	
Drugi tekući prihodi	384.000	284.977	2.295.963	-99.023	74,21	
PRIMLJENI TRANSFERI I DONACIJE (od 11 do 16)	23.936.621	17.965.031	17.068.431	-5.971.590	75,05	
Primljeni tekući transferi od inozemnih vlada i međunarodnih organizacija	44.464	302.402	165.231	257.938	680,11	
Primljeni tekući transferi od ostalih razina vlasti	18.643.357	14.878.878	15.448.938	-3.764.479	79,81	
Primljeni kapitalni transferi od inozemnih vlada		260		260		

14.	Kapitalni transferi od ostalih razina vlasti i fondova	4.541.064	2.369.881	550.000	-2.171.183	52,19
15.	Kapitalni transferi iz nevladinih izvora		40	2.300	40	
16.	Donacije	707.736	413.570	901.962	-294.166	58,44

	II. RASHODI (od 1 do 7)	705.107.949	668.040.665	620.282.461	-37.067.284	94,74
1.	Plaće i naknade troškova uposlenih	259.676.376	258.546.838	250.191.379	-1.129.538	99,57
	Bruto plaće i naknade plaća	225.178.103	224.692.955	217.772.559	-485.148	99,78
	Naknade troškova uposlenih	34.498.273	33.853.883	32.418.820	-644.390	98,13
2.	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	26.240.069	26.183.270	25.378.622	-56.799	99,78
3.	Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge	58.036.188	54.309.996	55.049.296	-3.726.192	93,58
	Putni troškovi	869.459	669.513	585.272	-199.946	77,00
	Izdaci za energiju	10.060.014	9.426.449	9.269.008	-633.565	93,70
	Izdaci za komunikaciju i komunalne usluge	5.722.417	5.475.980	5.575.962	-246.437	95,69
	Nabava materijala i sitnog inventara	8.507.872	7.806.463	9.681.819	-701.409	91,76
	Izdaci za usluge prijevoza i goriva	1.581.299	1.472.908	1.438.539	-108.391	93,15
	Unajmljivanje imovine, opreme i nematerijalne imovine	2.467.910	2.396.200	2.714.776	-71.710	97,09
	Izdaci za tekuće održavanje	7.624.700	6.806.401	6.978.245	-818.299	89,27
	Izdaci osiguranja, bankarskih usluga i usluga platnog prometa	1.516.025	1.347.691	1.432.204	-168.334	88,90
	Ugovorene i druge posebne usluge	19.686.492	18.908.391	17.373.471	-778.101	96,05
4.	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	247.540.652	247.471.974	232.185.875	-68.678	99,97
	Tekući transferi drugim razinama vlasti	4.250.000	4.250.000	50.000	0	100,00
	Tekući transferi pojedincima	77.096.641	76.354.566	75.680.768	-742.075	99,04
	Tekući transferi neprofitnim organizacijama	105.359.704	103.707.111	101.636.216	-1.652.593	98,43
	Subvencije javnim poduzećima	49.443.800	49.356.391	41.118.215	-87.409	99,82
	Subvencije privatnim poduzećima i poduzetnicima					
	Subvencije finansijskim institucijama					
	Tekući transferi u inozemstvo					
	Drugi tekući rashodi	11.390.507	13.803.906	13.700.676	2.413.399	121,19
5.	Kapitalni transferi	103.219.214	77.050.958	52.284.230	-26.168.256	74,65
	Kapitalni transferi drugim razinama vlasti	5.919.013	5.668.329	6.649.702	-250.684	95,76
	Kapitalni transferi pojedincima	6.264.959	4.488.047	3.677.211	-1.776.912	71,64
	Kapitalni transferi neprofitnim organizacijama	35.330.573	17.816.437	15.824.711	-17.514.136	50,43
	Kapitalni transferi javnim poduzećima	55.704.669	49.078.145	26.132.606	-6.626.524	88,10
	Kapitalni transferi privatnim poduzećima i poduzetnicima					
	Kapitalni transferi finansijskim institucijama					
	Kapitalni transferi u inozemstvo					
6.	Izdaci za kamate	4.614.000	4.477.629	5.193.059	-136.371	97,04
	Kamate na pozajmice primljene kroz Državu					
	Izdaci za inozemne kamate	1.442.000	1.306.196	1.440.897	-135.804	90,58
	Kamate na domaće pozajmice	3.172.000	3.171.433	3.752.162	-567	99,98
	Izdaci za kamate u svezi za dug po izdanim garancijama					
7.	Tekuća proračunska pričuva	5.781.450			-5.781.450	
	TEKUĆI SUFICIT (TEKUĆI DEFICIT) (I-II)	72.529.858	58.834.205	55.105.913	-13.695.653	81,12
	III. TRANSAKCIJE U STALNIM SREDSTVIMA					
1.	Primici od prodaje stalnih sredstava	1.427.700	300.487	880.378	-1.127.213	21,05
	Primici od prodaje stalnih sredstava	39.000	37.546	10.197	-1.454	96,27
	Primici od prodaje federalnih robnih rezervi	1.088.700	262.941	870.181	-825.759	24,15
	Ostali kapitalni primici	300.000			-300.000	
2.	Izdaci za nabavu stalnih sredstava	68.079.106	33.250.926	28.530.541	-34.828.180	48,84
	Nabava zemljišta, šuma i višegodišnjih zasada	14.835.530	4.692.301	200.000	-10.143.229	31,63
	Nabava građevina	7.835.827	4.122.255	3.522.713	-3.713.572	52,61
	Nabava opreme	17.320.676	13.237.131	9.800.315	-4.083.545	76,42
	Nabava ostalih stalnih sredstava	1.671.700	804.914	870.181	-866.786	48,15
	Nabava stalnih sredstava u obliku prava	2.920.696	859.513	1.094.553	-2.061.183	29,43

Rekonstrukcija i investicijsko održavanje	23.494.677	9.534.812	13.042.779	-13.959.865	40,58
NETO NABAVA STALNIH SREDSTAVA (2.-1.)	66.651.406	32.950.439	27.650.163	-33.700.967	49,44
A. NETO POZAJMLJIVANJE (NETO ZADUŽIVANJE) = UKUPAN DEFICIT/SUFICIT (Tekući suficit/deficit – Neto nabava stalnih sredstava)	5.878.452	25.883.766	27.455.750	20.005.314	440,32
IV. TRANSAKCIJE U FINANSIJSKOJ IMOVINI					
1. Primici od finansijske imovine	3.048.700	2.892.451	2.888.111	-156.249	94,87
Primljene otplate od pozajmljivanja drugim razinama vlasti					
Primljene otplate od pozajmljivanja pojedincima i neprofitnim organizacijama	1.510.600	1.285.914	1.376.521	-224.686	85,13
Primljene otplate od pozajmljivanja javnim poduzećima			84.800		
Primitak sredstava temeljem sudjelovanja u dionicama javnih poduzeća					
Primitak sredstava temeljem sudjelovanja u dionicama privatnih poduzeća i u zajedničkim ulaganjima					
Primljene otplate od ostalih vidova domaćeg pozajmljivanja	1.538.100	1.606.537	1.426.790	68.437	104,45
Primljene otplate od pozajmljivanja u inozemstvu					
2. Izdaci za finansijsku imovinu	1.350.000	1.282.000	1.350.000	-68.000	94,96
Pozajmljivanje drugim razinama vlasti					
Pozajmljivanje pojedincima, neprofitnim organizacijama i privatnim poduzećima	1.070.000	1.070.000	1.200.000	0	100,00
Pozajmljivanje javnim poduzećima					
Izdaci za kupovinu dionica javnih poduzeća					
Izdaci za kupovinu dionica privatnih poduzeća i sudjelovanje u zajedničkim ulaganjima					
Ostala domaća pozajmljivanja	280.000	212.000	150.000	-68.000	75,71
Pozajmljivanje u inozemstvo					
B. NETO POVEĆANJE (SMANJENJE) FINANSIJSKE IMOVINE (1.-2.)	1.698.700	1.610.451	1.538.111	-88.249	94,80
V. TRANSAKCIJE U FINANSIJSKIM OBVEZAMA					
1. Primici od zaduživanja	30.120.848	14.907.378	1.656.789	-15.213.470	49,49
Primici od dugoročnog zaduživanja	30.120.848	14.907.378	1.656.789	-15.213.470	49,49
Zajmovi primljeni kroz Državu					
Primici od inozemnog zaduživanja					
Primici od domaćeg zaduživanja	30.120.848	14.907.378	1.656.789	-15.213.470	49,49
Primici od kratkoročnog zaduživanja					
Zajmovi primljeni kroz Državu					
Primici od inozemnog zaduživanja					
Primici od domaćeg zaduživanja					
2. Izdaci za otplate dugova	37.698.000	37.697.251	34.667.961	-749	100,00
Otplate dugova primljenih kroz Državu					
Inozemne otplate					
Otplate domaćeg pozajmljivanja	17.557.000	17.556.589	18.348.727	-411	100,00
Otplate unutarnjeg duga	20.141.000	20.140.662	16.319.234	-338	100,00
Otplate duga po izdanim garancijama					
Otkup duga					
C. NETO ZADUŽIVANJE (NETO OTPLATE DUGOVA) (1.-2.)	-7.577.152	-22.789.873	-33.011.172	-15.212.721	300,77
UKUPAN FINANSIJSKI REZULTAT (A+B+C)	0	4.704.344	-4.017.311	4.704.344	

Ministar finansija je Konsolidovani godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za 2017. godinu odobrilo dana 28.02.2018. godine.

**Ministar finansija
Jasmin Halebić**

Konsolidovani bilans stanja na dan 31.12.2017. godine

Naziv institucije: Kanton Sarajevo

Opis	U obračunskom periodu tekuće godine	U istom obračunskom periodu prethodne godine	Procenat (2/3)x100
1	2	3	4
I AKTIVA			
A. Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe (1+...+8)	142.228.869	60.259.422	236,03
1.Novčana sredstva i plemeniti metali	107.707.588	42.207.274	255,19
2.Vrijednosni papiri			
3.Kratkoročna potraživanja	34.518.367	18.047.234	191,27
4.Kratkoročni plasmani	2.914	4.914	59,30
5.Finansijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama			
6.Zalihe materijala i robe			
7.Zalihe sitnog inventara			
8.Kratkoročna razgraničenja			
B. Stalna sredstva (11+14+17+18)	537.045.403	492.088.740	109,14
9.Stalna sredstva	568.629.434	518.821.743	109,60
10.Ispravka vrijednosti stalnih sredstava	169.038.589	165.323.391	102,25
11.Neotpisana vrijednost stalnih sredstava (9-10)	399.590.845	353.498.352	113,04
12.Dugoročni plasmani	31.362.850	31.347.075	100,05
13.Ispravka vrijednosti dugoročnih plasmana			
14.Neotpisana vrijednost dugoročnih plasmana (12-13)	31.362.850	31.347.075	100,05
15.Vrijednosni papiri			
16.Ispravka vrijednosti vrijednosnih papira			
17.Neotpisana vrijednost vrijednosnih papira (15-16)			
18.Dugoročna razgraničenja	106.091.708	107.243.313	98,93
UKUPNO AKTIVA (A+B)	679.274.272	552.348.162	122,98
II PASIVA			
C. Kratkoročne obaveze i razgraničenja (19+...+24)	233.459.720	154.737.651	150,87
19.Kratkoročne tekuće obaveze	60.720.700	53.131.688	114,28
20.Obaveze po osnovu vrijednosnih papira			
21.Kratkoročni krediti i zajmovi			
22.Obaveze prema zaposlenicima	57.402.806	55.358.728	103,69
23.Finansijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama		3.000	0,00
24.Kratkoročna razgraničenja	115.336.214	46.244.235	249,41
D. Dugoročne obaveze i razgraničenja (25+26+27)	178.791.102	195.823.842	91,30
25.Dugoročni krediti i zajmovi	178.791.102	195.823.842	91,30
26.Ostale dugoročne obaveze			
27.Dugoročna razgraničenja			
E. Izvori stalnih sredstava (28+29+30+31-32)	267.023.450	201.786.669	132,33
28.Izvori stalnih sredstava	305.159.871	243.264.331	125,44
29.Ostali izvori sredstava	36.223.159	36.129.297	100,26
30.Izvori sredstava rezervi			
31.Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima			
32.Neraspoređeni višak rashoda nad prihodima	74.359.580	77.606.959	95,82
UKUPNO PASIVA (C+D+E)	679.274.272	552.348.162	122,98

Ministar finansija je Konsolidovani bilans stanja na dan 31.12.2017. godine odobrilo dana 28.02.2018. godine.

**Ministar finansija
Jasmin Halebić**

**Konsolidovani izvještaj o novčanim tokovima
period izvještavanja od 01.01. do 31.12.2017. godine**

Naziv institucije: Kanton Sarajevo

Redni broj	Pozicija	Iznos u KM
1	2	3
I NOVČANI PRIMICI		
1	Prihodi (od 2 do 6)	710.405.737
2	Prihodi od poreza	626.305.060
3	Neporezni prihodi	65.850.669
4	Tekući transferi (transferi i donacije)	15.594.850
5	Kapitalni transferi	2.370.181
6	Prihodi po osnovu zaostalih obaveza	284.977
7	Kapitalni primici i transferi (8)	300.486
8	Kapitalni primici od prodaje stalnih sredstava	300.486
9	Finansiranje (od 10 do 12)	17.799.829
10	Primici od finansijske imovine	2.892.451
11	Primici od dugoročnog zaduživanja	14.907.378
13	UKUPNI NOVČANI PRIMICI (1 + 7 + 9)	728.506.052
14	II NOVČANE ISPLATE	
15	Rashodi (od 16 do 21)	590.775.562
16	Plaće i naknade troškova zaposlenih	256.502.759
17	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	26.183.270
18	Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge	46.723.985
19	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	178.379.996
20	Kapitalni transferi	78.507.923
21	Izdaci za kamate	4.477.629
22	Kapitalni izdaci (redni broj 23)	33.250.926
23	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	33.250.926
24	Finansiranje (25 + 26)	38.979.251
25	Izdaci za finansijsku imovinu	1.282.000
26	Izdaci za otplate dugova	37.697.251
27	UKUPNE NOVČANE ISPLATE (15 + 22 + 24)	663.005.739
28	NETO NOVČANI PRIMICI / ISPLATE (13 - 27) ili (27 - 13)	65.500.313
29	SALDO GOTOVINE NA POČETKU GODINE	42.207.274
	SALDO GOTOVINE NA KRAJU GODINE (28 + 29)	107.707.587

Ministar finansija je Konsolidovani izvještaj o novčanim tokovima za period izvještavanja od 01.01. do 31.12.2017. godine odobrilo dana 28.02.2018. godine.

**Ministar finansija
Jasmin Halebić**